

Proletariusze
wszystkich
krajów
łączy się!

Wizyta H. Jabłońskiego w Meksyku Polsko-meksykańskie rozmowy plenarne

MEKSYK (PAP) — Sprawozdawcy PAP, Ryszard Ginalski i Stanisław Zembrzński piszą:
W piątek w godzinach popołudniowych (tj. w sobotę nad ranem czasu warszawskiego) rozpoczęły się w rezydencji prezydenta Meksyku Los Pinos, polsko-meksykańskie rozmowy plenarne pod przewodnictwem Henryka Jabłońskiego i Jose Lopeza Portillo, z udziałem ministrów i ekspertów z obu stron. Rozmowy poprzedziło spotkanie obu szefów państw.

W rozmowach, które przebiegały w bardzo serdecznej, a zarazem w rzeczowej atmosferze, obaj mężowie stanu ocenili bardzo pozytywnie dotychczasowy rozwój stosunków między obu krajami. Wykonalność realizacji postanowień polsko-meksykańskiej umowy o współpracy kulturalnej i naukowej, a także pomyślnie rozwijające się stosunki na płaszczyźnie politycznej. W tym kontekście obie strony stwierdziły, że istniejąca wymiana handlowa i stosunki gospodarcze nie odzwierciedlają jeszcze możliwości Polski i Meksyku w tym zakresie, zwłaszcza jeśli wziąć pod uwagę występujące w strukturach gospodarki narodowej obu krajów cechy komplementarności w wielu konkretnych dziedzinach.

Podczas tej pierwszej tury rozmów plenarnych zarysowały się perspektywy rozwoju wielostronnej współpracy gospodarczej i technicznej, w tym przede wszystkim kooperacji w takich dziedzinach, jak: geologia, badawczo-rozwojowa, hutnictwo, rolnictwo, geologia i przemysł wydobywczy. Poruszono również szereg problemów polityki międzynarodowej, przy czym obie strony wyraziły zadowolenie z realizacji SALT II o ograniczeniu arsenału strategicznego. W tej części rozmów znalazło odzwierciedlenie wspólne stanowisko Polski i Meksyku w kluczowych sprawach walki o pokój na świecie.

Podkreślono konieczność aktywnego działania na rzecz dalszego rozwoju procesu odprężenia międzynarodowego o-

raz ograniczenia wyścigu zbrojeń, który — zdaniem obu krajów — powinien prowadzić do całkowitego i powszechnego rozbrojenia. Rozmowy plenarne będą kontynuowane w poniedziałek, 29 bm. Między jedną a drugą turą rozmów toczą się szczegółowe rokowania na szczeblu ministrów i ekspertów.

W piątek wieczorem (tj. w sobotę rano czasu warszawskiego) prezydent Meksyku Jose Lopez Portillo wydał w wielkiej sali gmachu Ministerstwa Spraw Zagranicznych przyjęcie na cześć przewodniczącego Rady Państwa Henryka Jabłońskiego. Przed przyjęciem prezydent Lopez Portillo udekorował Henryka Jabłońskiego Orderem Orła Azteckiego. „Jest to najwyższe odznaczenie — powiedział przy tej okazji prezydent Meksyku — jakim dysponujemy dla uhonorowania przyjaciół Meksyku, a Pan, Panie przewodniczący, jest nim. Prosimy zatem, żeby przyjął je Pan od narodu meksykańskiego”.

Podczas przyjęcia, prezydent Meksyku i przewodniczący Rady Państwa PRL wygłosili przemówienia.

W sobotę, 27 bm. w godzinach rannych przewodniczący Rady Państwa złożył wieniec pod pomnikiem Dzieci — Bohaterów z Chapultepec, wzniesionym ku czci kadetów meksykańskich, którzy polegli w obronie ojczyzny podczas wojny ze Stanami Zjednoczonymi w połowie ubiegłego wieku, wojny w wyniku której Meksyk stracił połowę swego terytorium.

Następnie Henryk Jabłoński udał się z wizytą do ratusza, gdzie burmistrz miasta Meksyku, Carlos Hank Gonzalez, witając serdecznie dostojnego gościa z Polski, wręczył mu symboliczne klucze do miasta.

W Północy (woj. tarnobrzezkie) powstaje kolejna elektrownia. Będzie ona w przyszłości dostarczać krajowi 1600 MW. W tym roku krajową sieć energetyczną zasilią dwa bloki o mocy 200 MW każdy.

NA ZDJĘCIU: montaż ścian osłonowych budynku głównej elektrowni. Na wysokości ponad 30 metrów pracuje brygada Pawła Drożdża z Energomontażu Południe — Katowice. CAF — Stan — telefoto

Zamach stanu w Korei Płd.

TOKIO (PAP) — Według doniesień z Seulu, w piątek w Korei Południowej został dokonany zamach stanu. Prezydent Pak Džong Hwi został obalony przez swego premiera Chulę Kiu Ha. W całym kraju ogłoszono stan wojenny.

W stolicy Korei Południowej, Seulu, podano w niedzielę wersję obładowania do czasu, kiedy dyktando tego kraju, Pak Džong Hwi, wyspy raport publikowany przez administratora stanu wyjątkowego, który nie miał w czasie zwykłej strzelaniny — jak wybuchła na przyjęciu — jak to pierwotnie utrzymywano — lecz został zastrzelony z premedytacją przez Kim Ję Kiu, dyktando koreańskiej centrali agencji wywiadowczej KCIA. Raport oskarża Kim Ję Kiu o atak antypaństwowy i podaje, że on aktualnie prześladowa. Według nowej wersji rozpowszechnionej oficjalnie w Seulu, Kim spiskował przeciw Pakowi podżerając, że popadł w niechęć i grozi mu usunięcie ze stanowiska.

Według doniesień Agencji APF z Seulu, szef sztabu generalnego Korei Południowej, Chung Sung Hwa, został mianowany administratorem stanu wyjątkowego. Natychmiast ogłoszono godzinę policyjną oraz zamknięcie wszystkich uczelni, zakaz wszelkich zebrań i demonstracji.

WARSZAWA — Z okazji święta narodowego Republiki Turcji, przypadającego w dniu 29 bm., przewodniczący Rady Państwa Henryk Jabłoński wystosował depeszę gratulacyjną do prezydenta Republiki Fahri S. Koruturka.

Zakończenie „Targów Książki”

WROCŁAW — Niedziela, 28 bm. była ostatnim dniem trwających od tygodnia w Wrocławiu, krajowych „Targów Książki”. Uczestniczyło w nich 29 najpolszych wydawnictw. Zgromadziło ponad 7 tys. tytułów książek, obrazujących rozwój naszej kultury i sztuki, osiągnięcia nauki i techniki, po-

Kampania sprawozdawczo-wyborcza w PZPR

Duże osiągnięcia — nowe zadania

Kampania sprawozdawczo-wyborcza w PZPR wkracza w kolejny etap. Kończą się zakładane konferencje, rozpoczynają — miejskie i gminne. Wytyczają nowe zadania, organizacje partyjne określają jednocześnie swe miejsce w realizacji ambitnych zamierzeń partii, nakreślonych w Wytycznych na VIII Zjazd PZPR.

W woj. białostockim odbywają się ostatnie z 45 zakładanych i uczelnianych konferencji partyjnych. W ub. sobotę o-

brałowa II Zakładowa Konferencja Sprawozdawczo-Wyborcza PZPR w Fabryce Przyrządów i Uchwyty „Ponar-Bial” w Białymstoku. Wzięli w niej udział m. in.: I sekretarz KW PZPR — Władysław Juszkiewicz, wiceprezesa — Leopold Rybakiewicz i dyrektor Zjednoczenia Przemysłu Obrabiarkowego „Ponar” — Bogdan Jankowski.

Rangę wydarzenia, jakim była debata na partyjnym forum, podkreślił fakt wręczenia po raz pierwszy w dziejach zakładu odznak „Zasłużony dla „Ponar-Bial”, ustanowionych decyzją Konferencji Samorządu Robotniczego. Uroczystym momentem było również wręczenie legitymacji członkowskich i kandydackich 74 towarzyszym. Organizacja partyjna „Ponar-Bial” liczy obecnie ponad 650 osób. Tylko w br. przyjęto 115 kandydatów, spośród których 63 rekomendowała organizacja ZSMP.

Sprawozdanie z działalności w minionej kadencji, przygotowane przez Komitet Zakładowy PZPR oraz wystąpienia I sekretarza KW — Ananiasza Filonowicza i dyrektora FPIU — Jerzego Kosmów, stały się podstawą do dyskusji. Zabierający w niej głos delegaci przekazywali także uwagi i wnioski wysuwane podczas zebrań w swoich grupach i oddziałach organizacjach partyjnych.

Najważniejszym zadaniem każdego członka partii i całej organizacji — podkreślano — jest zawsze, pełna realizacja zadań planowych i odpowiedzialność za atmosferę pracy

Milion ton kwasu siarkowego z Tarnowa

TARNÓW (PAP) — 27 bm. załoga zakładów azotowych w Tarnowie wyprodukowała milionową tonę kwasu siarkowego. Jest to niezbędny surowiec w procesie produkcji kaprolaktanu, z którego następnie wytwarza się wiele wyrobów codziennego użytku jak również elementy niezbędne dla wielu zakładów przemysłu maszynowego i motoryzacyjnego. Obecnie zakłady azotowe po modernizacji instalacji produkują 65 tys. ton kwasu siarkowego rocznie.

Czas zimowy w USA

NOWY JORK (PAP) — Od niedzieli na czas zimowy przeszedł również Stany Zjednoczone. O północy z soboty na niedzielę wskazówki zegarów zostały cofnięte o godzinę, tak że między czasem nowojorskim i czasem Greenwich (GMT) będzie znowu 5 godzin różnicy zamiast czterech (np. godz. 2 czasu wschodnioamerykańskiego będzie odpowiadać godz. 7 w czasie GMT).

Egipt — EWG

● **KAIR —** Egipt i kraje członkowskie EWG podpisały porozumienie o utworzeniu w Kairze stałego przedstawicielstwa Wspólnoty Rynku. Kierownikiem będzie korzystał z przywilejów dyplomatycznych. Istniejący w Kairze oddział ston. złożony po podpisaniu umowy, głównym zadaniem przedstawicielstwa będzie współdziałanie z władzami egipskimi w celu pomocy finansowo-gospodarczej ze strony państwa zachodnioeuropejskiego.

Wybory do Rady Bezpieczeństwa

● **NOWY JORK —** 26 bm. Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych rozpoczęło wybory 5 niestałych członków Rady Bezpieczeństwa, których kadencja rozpocznie się z nowym rokiem. W pierwszym tajnym głosowaniu w skład Rady wybrano Tunezję, Niger, KRD i Filipiny, które reprezentować będą Afrykę, kraje Europy wschodniej i Azję. W okresie od 1 stycznia 1980 do 1 stycznia 1982. Po 12 dniach głosowań nie rozstrzygnięta została kwestia reprezentacji państwa Ameryki Łacińskiej. O miejsce w Radzie z ramienia tych krajów ubiegają się Kuba i Kolumbia.

Miejsko-gminna konferencja w Pisz

Rzetelna praca dla siebie i kraju

W woj. suwalskim rozpoczęły się konferencje sprawozdawczo-wyborcze PZPR w miastach i gminach. Jako pierwsza podsumowała swój dorobek i wytyczyła program działania organizacja partyjna miasta i gminy Pisz. Obecny był I sekretarz KW PZPR w Suwałkach — Zbigniew Bialecki.

Licząca obecnie ponad 1700 towarzyszy piska organizacja partyjna zanotowała w ostatnich latach spore osiągnięcia. W okresie sprawozdawczym wzrosła ona o 288 członków i kandydatów partii, z których ponad dwie trzecie, to robotnicy i chłopcy. Pomyślnie

wykonano program gospodarczego i społecznego rozwoju. W tym czasie przybyło do miasta ponad 300 mieszkań, Liceum Medyczne i hotel. Kończy się budowa żłobka i przedszkola, rozbudowano bazę dla szkolnictwa zawodowego, infrastrukturę komunalną. Wydatnie zwiększyły produkcję zakłady przemysłowe i przedsiębiorstwa budowlane. Jednocześnie jednak — na co zwrócili uwagę dyskutanci — daleko jest jeszcze do zaspokojenia wszystkich potrzeb.

Również dyskusja na zebraniach poprzekających konferencje wykazała, że wszędzie jeszcze występują nieuruchomione rezerwy — w wydajności pracy, gospodarce su-

ciąg dalszy na str. 4

E. Wojtaszek w Syrii

DAMASZK (PAP) — Reaktor Zygmunt Słomkowski pisze:

Po zakończeniu rozmów w Ammanie minister Spraw Zagranicznych Emil Wojtaszek przybył 26 bm. do Damasku. Rozpoczęte tego dnia rozmowy, z wicepremierem i ministrem Spraw Zagranicznych Abd el-Halimem Haddadem zostały zakończone w sobotę. Również w sobotę polskiego gościa przyjęli przewodniczący Rady Ministrów Mohammed Ali al-Halabi oraz wicepremier ds. Spraw Gospodarczych Dżamil Szaja.

Obecna oficjalna wizyta ministra Spraw Zagranicznych PRL w Syrii stanowi kontynuację ożywionego i trwałego już dialogu polsko-syryjskiego. Jest on wyrazem bliskiej współpracy polsko-syryjskiej we wszystkich dziedzinach. Syria należy do ważnych partnerów politycznych i gospodarczych Polski. Pomyślnie rozwija się wymiana kulturalna. Polska i Syria mają identyczne lub zbliżone poglądy na podstawowe problemy współczesności.

St. Vincent uzyskało niepodległość

HAWANA (PAP) — Na mapie politycznej świata pojawiło się kolejne niepodległe państwo — Saint Vincent i Grenadyny. Mała karaibiska wyspa wraz z przylegającymi na jej południowym krańcu Grenadynami leżą w Archipelagu Wysp Zwiastujących (Male Antyle) i do 27 października br. miały status terytorium stowarzyszonego z Wielką Brytanią. W sobotę dzwony i fanfary ogłosiły 133 tysiom mieszkańcom nastanie nowej epoki w dziejach ich kraju. W Kingstown — stolicy państwa — załapała niebiesko-złoto-zielona flaga, zwiastująca niepodległość. Jako pierwszy premier zaprzysiężony został prawnik, Milton Camo, natomiast urząd gubernatora generalnego piastować będzie Sydney Gun-Munroe. Saint Vincent jest już dziewiątym państwem w rejonie Karaibskiego, które uzyskało niepodległość, niezależnie od Wielkiej Brytanii.

Na historii wyspy, odkrytej w 1493 roku przez Kolumba, położyła swe piętno kolonialna rywalizacja Anglii i Francji. St. Vincent zmieniła swych właścicieli niemal tak często jak akcje na londyńskiej giełdzie. Uzyskanie niepodległości poprzedziła potężna klęska żywiołowa, gdy to ostatniej wiosny wulkan Soufriere rozpoczął serię 20 wybuchów. Ewakuację objęły 20 procent ludności.

Przygotowania wojenne Pekinu

Memorandum MSZ Wietnamu

HANOI (PAP) — W Hanoi opublikowano 28 bm. memorandum Ministerstwa Spraw Zagranicznych Wietnamu Republiki Socjalistycznej w związku z nasileniem przez koła rządzące Pekinu przygotowań do agresywnej wojny przeciwko Wietnamowi. Dokument stwierdza m. in. że do strefy granicznej z Wietnamiem przeznaczone zostały znaczne kontyngenty wojsk chińskich, a siły skoncentrowane w bezpośredniej bliskości granicy zwiększono z 12 do 15 dywizji. Chińczycy przerzucili w pobliże ważnych rejonów Wietnamu, położonych głównie w prowincjach Kuang-Ninh, Lang-Son, Kao-Bang i Hoang Lien-Son, artylerię dalekiego zasięgu, rakiet, czołgi i inne nowoczesne środki prowadzenia wojny. Koła rządzące Chin — stwierdza memorandum — nasilają prowokację zbrojne, naruszają suwerenność terytorialną Wietnamu, co jest najbardziej zastrza napiecie w stosunkach między obu krajami i poważnie zagraża pokojowi w Azji Południowo-Wschodniej. Od początku października br. strona chińska dokonała ponad sto ostrzałów, nalołów i wstąpienia na terytorium wietnamskie we wszystkich niemal powiatach sąsiadujących z Wietnamiem. W wyniku tego zginęło około 30 Wietnamczyków — o-

sób cywilnych i żołnierzy służby granicznej — a dziesiątki osób odniosło rany. Ostrzał artyleryjski niektórych rejonów Wietnamu trwał nawet po kilka godzin.

Memorandum stwierdza następnie, że strona chińska nie tylko aktywizuje prowokację, ale działając na ładowej granicy z WRS, lecz także narusza wody terytorialne Wietnamu. We wrześniu br. statki chińskie wstąpiły na wody terytorialne WRS ponad 600 razy, zaś od 1 do 20 października br. — ponad 700 razy. Również lotnictwo chińskie przeprowadza masowe ćwiczenia w pobliżu granicy wietnamskiej. Narod i rząd WRS — podkreśla memorandum — zdecydowanie potępiają przestępstwa działania koł rządzących Chin, domagają się od strony chińskiej niezwłocznej wystrzymania przyczyną wojennych prowokacji i groźb. Wina za trwał pogorszenie się stosunków wietnamsko-chińskich leży w całości po stronie Pekinu. Narod wietnamski jest zdecydowany rozwiązać wszystkie kwestie, dotyczące stosunków między obu krajami, na drodze rokowań, ale przedstawia on czujność i gotów jest stawiać opór awanturniczym działaniom wojowniczym koł Pekinu.

Edward Kennedy zapewnił już sobie poparcie burmistrza Chicago pani Jane Byrne, stojącej na czele najbardziej wpływowej w Stanach Zjednoczonych machiny biurokracji demokratów. Wszyscy demokratyczni kandydaci na prezydenta USA nigdy nie bagatelizowali organizacji stanowej Partii Demokratycznej w Chicago i Illinois, starając się zawsze zapewnić sobie poparcie burmistrza tej metropolii. W rozmowie z dziennikarzami w Oak Brook pani Byrne stwierdziła, że w najbliższym wtorek oficjalnie przystąpi do obozu senatora Kennedy'ego. W tym samym dniu według wszelkiego prawdopodobieństwa Kennedy oficjalnie zgłosił swą kandydaturę do wyborów prezydenckich. Prezydent Carter ma to uczynić 4 grudnia.

Kancelarz Austrii o inicjatywach ZSRR

WASZYNGTON (PAP) — Przebywający w Waszyngtonie kanclerz Austrii, Bruno Kreisky, wysoko ocenił radzieckie inicjatywy pokojowe, przedstawione przez Leonida Breżniewa w Berlinie. Propozycja ZSRR o zmniejszeniu liczby wojsk radzieckich w Europie środkowej, jak też liczby polskich jednostek w rejonie Morza Karaibskiego, które uzyskało niepodległość, niezależnie od Wielkiej Brytanii.

Kancelarz Austrii oświadczył, iż w pełni popiera radziecko-amerykański układ SALT - II. Tak jak wszyscy przywódcy krajów zachodnich — podkreślił — opowiadam się z całym przekonaniem za układem SALT - II. Doprowadzi on niewątpliwie do układu SALT - III, co jest bardzo ważną sprawą dla Europy.

E. Kennedy przystępuje do batalii o prezydenturę

WASZYNGTON (PAP) — W sobotę rzeźnik Partii Demokratycznej w stanie Massachusetts, Thomas Southwick oświadczył, że 29 bm. senator Edward Kennedy utworzy oficjalnie komitet sondażowy, którego zadaniem będzie ocena szans pokonania przez prezydenta Cartera w prawyborach. Senator, który formalnie nie zgłosił dotąd swej kandydatury, jest już traktowany jako kandydat do Białego Domu zgodnie z amerykańskim prawem wyborczym, Kennedy bowiem zaakceptował wpłaty na fundusz przyszłego komitetu organizacyjnego jego kampanii prezydenckiej.

Edward Kennedy zapewnił już sobie poparcie burmistrza Chicago pani Jane Byrne, stojącej na czele najbardziej wpływowej w Stanach Zjednoczonych machiny biurokracji demokratów. Wszyscy demokratyczni kandydaci na prezydenta USA nigdy nie bagatelizowali organizacji stanowej Partii Demokratycznej w Chicago i Illinois, starając się zawsze zapewnić sobie poparcie burmistrza tej metropolii. W rozmowie z dziennikarzami w Oak Brook pani Byrne stwierdziła, że w najbliższym wtorek oficjalnie przystąpi do obozu senatora Kennedy'ego. W tym samym dniu według wszelkiego prawdopodobieństwa Kennedy oficjalnie zgłosił swą kandydaturę do wyborów prezydenckich. Prezydent Carter ma to uczynić 4 grudnia.

pogoda

PROGNOZA
DIA WOJEWÓDZTWA
białostockiego, łomżyńskiego
i suwalskiego

DZIS — zachmurzenie umiarkowane, deszcz, miejscami silne o zmierzchu. Temperatura maksymalna 1-3, minimalna -2, -4 C. Wiatr: słaby i umiarkowany zachodni.

JUTRO — nadal chłodno.

MIĘNIJ: Kuzbiki, Wilejski

wiadomości dnia

Święto narodowe Turcji

● **WARSZAWA —** Z okazji święta narodowego Republiki Turcji, przypadającego w dniu 29 bm., przewodniczący Rady Państwa Henryk Jabłoński wystosował depeszę gratulacyjną do prezydenta Republiki Fahri S. Koruturka.

Zakończenie „Targów Książki”

● **WROCŁAW —** Niedziela, 28 bm. była ostatnim dniem trwających od tygodnia w Wrocławiu, krajowych „Targów Książki”. Uczestniczyło w nich 29 najpolszych wydawnictw. Zgromadziło ponad 7 tys. tytułów książek, obrazujących rozwój naszej kultury i sztuki, osiągnięcia nauki i techniki, po-

Wytyczne Komitetu Centralnego na VIII Zjazd PZPR

„O dalszy rozwój socjalistycznej Polski, o pomysłność narodu polskiego”

(Omówienie)

„Społeczno-gospodarczy rozwój kraju w dekadzie lat siedemdziesiątych”

W rozdziale I pt. „Społeczno-gospodarczy rozwój kraju w dekadzie lat siedemdziesiątych — realizacja programu wytycznego na VI i VII Zjeździe PZPR” Wytyczne stwierdzają m.in., że w 35-lecie naszej socjalistycznej Ojczyzny urzeczywistnione zostały idee i marzenia pokoleń patriotów, obrońców i budowniczych państwa, o wolność i pomysłność polskiego ludu pracującego.

Dzięki polityce obozu demokracji polskiej, skupionej wokół komunistów, dzięki sojusznikom i przyjaciółom z Związkiem Radzieckim, naród nasz odrodził swoje państwo i ugruntował jego bezpieczeństwo.

Rozwój naszego kraju w 35-lecie nie odbywał się bez przeszkód i trudności. Zawsze jednak partia konsekwentnie zmierzała do celu, zawsze miała na względzie dobro klasy robotniczej i całego narodu.

Szczególny etap rozwoju Polski przypada na obecną dekadę — na lata siedemdziesiąte. Znaczące przyspieszenie wzrostu gospodarki i jej generalna modernizacja, preferowanie celów społecznych, wyraźne podniesienie poziomu życia społeczeństwa, umocnienie pozycji naszego kraju w świecie — to najbardziej charakterystyczne cechy tego okresu.

W dokumencie wskazuje się dalej, że realizacja programu wytycznego na VI i VII Zjeździe PZPR podjęliśmy w niełatwych warunkach. Pod koniec lat sześćdziesiątych rozwój gospodarki doszedł do etapu, w którym z rosnącą siłą przejawiała się potrzeba przyspieszenia wzrostu potencjału wytwórczego, szerszego wykorzystania dóbr kultury i światowej myśli technicznej, własnego zaspokojenia rosnących potrzeb społecznych. Nie mogła sprostać tym wszystkim zadaniom ówczesna polityka społeczno-gospodarcza. Na tym podłożu powstały napięcia społeczne, których dramatycznym wyrazem był grudzień 1970 r.

Obiektywne uwarunkowania końca lat sześćdziesiątych oraz narastające problemy przyszłości stanowiły przesłanki kształtowania nowej polityki społeczno-gospodarczej, której założenia określił VII i VIII plenaryjne posiedzenia KC na przełomie 1970 i 1971 roku, a kompleksową linię wytyczył VI Zjazd partii.

Strategia VI Zjazdu została ukształtowana przy aktywnym udziale klasy robotniczej i całego narodu. Rozwijała ją następnie uchwały VII Zjazdu PZPR i posiedzenia plenaryjnego Komitetu Centralnego. Strategia ta odpowiadała potrzebom obecnego etapu socjalistycznego rozwoju naszego kraju.

Przypominając, iż partia podjęła w latach siedemdziesiątych rozwiązywanie szeregu problemów o historycznym znaczeniu dla narodu, Wytyczne stwierdzają, że rozwój gospodarki i socjalistycznych stosunków społecznych przeobraził nasz kraj i jego strukturę, stworzył nowe perspektywy dla jednostek, rodzin, grup zawodowych. Wszystko to pozwoliło sformułować na VII Zjeździe PZPR zadanie przejścia do budowy rozwinętego społeczeństwa socjalistycznego.

Jednym z głównych czynników podnoszenia poziomu życia społeczeństwa w obecnej dekadzie był wzrost pieniężnych dochodów realnych ludności, przede wszystkim plac. W latach 1971—1980 wzrost płacy realnej wyniósł łącznie około 50 proc. i mimo zwolnienia dynamiki w ostatnich latach będzie 2,5-krotnie większy, niż w dekadzie 1961—1970. Ponadto przeszło 4-krotnie wzrastała wypłata z zakładowego funduszu nagród.

Istotne znaczenie społeczne ma podniesienie płacy realnej z 850 w 1970 roku do 1200 w 1975 r. i 1800 zł w 1979 r. W latach siedemdziesiątych realizowano najszerszy w dziejach PRL program podwyżek plac. Obiektu nim wszystkich pracowników gospodarki umoszczonej.

Wydatki państwa na pieniądze świadczenia społeczne zwiększyły się w 5-lecie 1971—1975 o 50 mld zł, do ponad 90 mld zł, a w 1980 r. osiągną około 195 mld zł. Średnia emerytura i renta wzrosła z 1144 zł miesięcznie w 1970 r. do 2457 zł w 1979 r.

Ocenia się, że po uwzględnieniu wzrostu cen, a więc i kosztów utrzymania, łączny wzrost dochodów realnych społeczeństwa wyniesie w bieżącym dziesięcioleciu w przeliczeniu na 1 mieszkańca około 75 proc.

Wytyczne wskazują, że urzeczywistniając zasadę nadrzędności celów społecznych, zapewnimy wysoką rangę popolepszeniu sytuacji rodzin i umacnianiu bezpieczeństwa społecznego. W tym celu podjęto szereg decyzji o podwyżkach emerytur i rent oraz zasiłków rodzinnych. Szczególnie duże znaczenie społeczne miało wprowadzenie rent i emerytur dla gospodarzy indywidualnie rolników i ich rodzin. W rezultacie objęto systemem emerytalno-rentowym wszystkich ludzi pracy. Znaczenie rozszerzono zakres pomocy społecznej rodzinie.

Niezależnie od tego od roku 1973 wszystkie zakłady gospodarki uspołecznionej tworzą zakładowe fundusze: socjalny i mieszkaniowy; ponad 2/3 załóg zakładów pracy korzysta również z zakładowego funduszu nagród.

Świadczenia z tych funduszy osiągnęły w 1980 r. ok. 55 mld zł, tj. około 6 proc. funduszu plac.

W ciągu całego dziesięciolecia partia systematycznie troszczyła się o poprawę warunków pracy; równocześnie rozpoczęto proces powiększania czasu wolnego poprzez wprowadzenie dodatkowych dni wolnych od pracy. Podkreślając fakt uchwalenia w roku 1974 przez Sejm PRL pierwszego w naszej historii Kodeksu Pracy, Wytyczne stwierdzają, iż Kodeks ten zapewnił wymierne korzyści w postaci zwiększonych świadczeń ze strony zakładów pracy i państwa, które przeznacza na ten cel wielomilionowe środki. Natomiast niewystarczające są jeszcze wprowadzane postanowienia Kodeksu dotyczące obowiązków pracownika, a zwłaszcza dyscypliny i rzetelności pracy.

W Wytycznych mówi się następnie o realizacji sformułowanego w uchwałach VI i VII Zjazdu partii zadania stworzenia warunków zapewniających szybki wzrost spożycia. W stosunku do wielkości zakładanych w uchwałach i planach 5-letnich zadanie to zostało wykonywane z nadwyżką. Jednocześnie jednak, szybciej w stosunku do planów, wzrastały dochody pieniężne ludności, co powodowało istotne zmiany w strukturze popytu oraz wzrost wymagań społeczeństwa. Na wielu odcinkach nie nadążały za tak ukształtowanymi warunkami rozmiary i asortyment produkcji oraz podaż towarów. Wywolywało to napięcia w sytuacji rynkowej.

Utrzymywanie na możliwie najniższym poziomie cen podstawowych artykułów żywnościowych przy znacznym wzroście kosztów ich produkcji i podnoszeniu cen skupu powodowało znaczny wzrost dopłat państwa do cen żywności. Dopłaty te osiągnęły w 1980 r. — według obecnych przewidywań — 169 mld zł. Stanowi to odpowiednik 20 proc. funduszu plac.

W bieżącym dziesięcioleciu partia zainicjowała realizację programu budownictwa mieszkaniowego — zapewnienie każdej polskiej rodzinie samodzielnego mieszkania. W latach 1971—1975 zadania budownictwa mieszkaniowego ustalone na VI Zjeździe realizowano z nadwyżką, zwiększając liczbę nowo oddanych mieszkań o ok. 200 tys. w porównaniu z poprzednim 5-leciem. W latach 1976—1980 zostanie wykonane wytyczone na VII Zjeździe zadanie budowy 125 tys. nowych mieszkań, to jest ponad 400 tys. więcej niż w poprzednim 5-leciu. Łącznie w dziesięciolecie zbudujemy o 60 proc. więcej nowych mieszkań, niż w latach 1961—1970. Udział nakładów na kompleks mieszkaniowy wzrasta z ok. 19 proc. całości nakładów inwestycyjnych — w początku lat siedemdziesiątych do ok. 30 proc. w 1980 r.

W latach siedemdziesiątych rozmiary budownictwa mieszkaniowego ukształtowały się na poziomie około 2,7 mln mieszkań i o 1 mln przekroczyły poziom z lat 1961—1970. Występują jednak trudności w wykonywaniu zadań planowych — zwłaszcza w największych aglomeracjach — a także jakościowych.

Równoległe z budownictwem mieszkaniowym podjęto znaczny wysiłek w dziedzinie ochrony zdrowia. Nakłady inwestycyjne na ten cel są w bieżącym dziesięcioleciu ponad 3-krotnie wyższe, niż w dziesięcioleciu 1961—1970. W bież. dziesięcioleciu oddanych będzie ok. 75 nowych szpitali i przychodni ok. 40 tys. łóżek szpitalnych, co stanowi około 1/4 liczby łóżek posiadanych w 1970 r. M.in. wybudowano Centrum Zdrowia Dziecka i rozpoczęto budowę Centrum Onkologii. Od 1972 roku całą ludność wsi objęto powszechną bezpłatną opieką lekarską.

Wśród wszechstronnych osiągnięć naszej oświaty i kultury, Wytyczne wymieniają m.in. wdrażanie reformowanego systemu edukacji narodowej, wzrost poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczeństwa, rozwój działalności wydawniczej, wzrost liczby teatrów i instytucji muzycznych, postęp w upowszechnianiu kultury. Wydatki państwa na rozwój i utrzymanie placówek kultury są w dziesięcioleciu 1971—1980 3-krotnie wyższe, niż w latach 1961—1970.

Wzrosła ilość wyprodukowanych fabularnych filmów polskich, w tym 2,5-krotnie fabularnych filmów telewizyjnych i o przeszło 60 proc. filmów krótkometrażowych. Potrojeniu uległa liczba telewizyjnych stacji nadawczych i nadajników, a liczba abonentów telewizji wzrosła z ok. 4,2 mln w 1970 r. do 8,2 mln w 1980 r.

Wielkie znaczenie dla kultury narodowej mają odbudowa Zamku Królewskiego w Warszawie i zapoczątkowanie budowy Biblioteki Narodowej. Państwo otacza troską dziedzictwo kultury narodowej, inicjuje szerokie działania społeczne i przeznacza znaczne środki na odbudowę i ochronę zabytków. W programowaniu i rozwijaniu działalności kulturalnej znacznie wzrosła rola stowarzyszeń twórczych i organizacji społecznych.

Nastąpiło duże ożywienie naszych kontaktów i współpracy kulturalnej z zagranicą. W bieżącej dekadzie podejmowano konsekwentne działania celem doskonalenia socjalistycznego systemu praw-

nego. Doniosłe dla tego dzieła znaczenie miały zmiany w Konstytucji PRL, które dostosowały postanowienia ustawy zasadniczej państwa do etapu budowy rozwinętego społeczeństwa socjalistycznego.

Zbudowany został system prawny, który odznacza się rozwiązaniami utrwalającymi zdobycze socjalizmu, chroniącymi interesy państwa i obywateli, stwarzającymi mocne podstawy praworządności. Rozpoczęto również porządkowanie przepisów prawnych dotyczących sfery życia gospodarczego.

Wytyczne podkreślają dalej, że osiągnięcie w bież. dziesięcioleciu tak dużego i zarazem wszechstronnego postępu w realizacji celów społecznych było możliwe dzięki dokonaniom przyspieszeniu tempa rozwoju gospodarki oraz zwiększeniu udziału Polski w międzynarodowym podziale pracy, szczególnie dzięki postępowi socjalistycznej integracji gospodarczej z krajami RWPG, przede wszystkim z ZSRR.

Mimo wystąpienia w połowie dziesięciolecia znacznie trudniejszych warunków zewnętrznych i wewnętrznych uzyskano w sumie w ciągu całej dekady wyniki znacznie korzystniejsze, niż w poprzednich dziesięcioleciach, w tym nowe jakościowe cechy, zwłaszcza uruchomienie w przemyśle produkcji wielu nowych wyrobów.

Produkcja przemysłowa wzrosła w dziesięciolecie blisko 2,3-krotnie, produkcja rolnictwa — o ok. 30 proc. W latach 1976—1980 produkcja rolnictwa nie osiągnie jednak rozmiarów założonych w planie 5-letnim.

W Wytycznych podaje się, że w myśl uchwały VI Zjazdu tempo wzrostu dochodu narodowego, wytworzonego w latach 1971—1975 miało wynieść 38—39 proc.; w latach 1976—1980 według uchwały VII Zjazdu wzrost ten miał wynieść 40—42 proc. Według obecnych ocen w skali całego dziesięciolecia wzrost dochodu narodowego wyniesie ok. 85 proc., z tym, że w pierwszej połowie tego okresu wyniósł on około 59 proc., a w pięciolecie bieżącym — na skutek znacznie trudniejszych warunków — osiągnie około 16 proc.

W pierwszej połowie dekady znacznie zintensyfikowano procesy inwestowania (prawie 2,5-krotny wzrost rocznych rozmiarów nakładów), a w drugiej połowie 10-lecia utrzymano osiągnięty poziom inwestowania. Założony w uchwałach VII Zjazdu poziom inwestycji w wysokości ok. 3200 mld zł będzie globalnie osiągnięty. Równocześnie dokonano zasadniczego przegrupowania środków. Ok. 10 proc. nakładów inwestycyjnych zostało przesuniętych na rzecz kompleksów: żywnościowego, mieszkaniowego oraz produkcji rolnej.

W sumie obecna dekada przyniesie ogromny wzrost potencjału gospodarki narodowej. Zostało zbudowanych ok. 450 nowych zakładów przemysłu kluczowego, a znaczna ilość została zmodernizowana. W trosce o zaspokojenie potrzeb dnia dzisiejszego, ale też z myślą o rozwoju naszej gospodarki w latach osiemdziesiątych, podjęto realizację szeregu wielkich budów socjalizmu, jak Huta Katowice (o szczególnym znaczeniu dla kraju), Kombinat Falowo-Energetyczny w Belchatowie, Lubelskie Zagłębie Węglowe, Port Północny i inne. W latach 1971—1980 rozwijano również inne surowcowe gałęzie przemysłu.

W energetyce w okresie dziesięciolecia zwiększono moc osiągalną elektrowni z blisko 14 tys. MW w 1970 r. do ok. 24 tys. MW w 1979 r. i prawie 26 tys. MW w 1980 r. Przyrost nowych mocy w stosunku do wzrastających potrzeb gospodarki jest jednak za mały.

Nasza polityka rozwoju decydujących dla przyszłości kraju gałęzi surowcowych umożliwiła rozwój gospodarki w warunkach znacznie trudniejszej sytuacji w światowym obrocie surowcami.

Omawiając dorobek niektórych przemysłów, Wytyczne wskazują, że w latach 1971—1980 kosztom 500 mld zł rozbudowuje się przemysł elektromaszynowy, co oznacza, że przeznaczone na jego rozwój ponad 4 razy więcej środków, niż w poprzednim dziesięcioleciu. Przemysł ten stał się największą pod względem wielkości produkcji i zatrudnienia gałęzią przemysłu polskiego.

Eksport wyrobów przemysłu elektromaszynowego zwiększył się w dziesięciolecie ponad 4-krotnie, a ich udział w całym eksporcie wzrósł z 42 proc. do 48 proc. Jednocześnie udział wyrobów przeznaczonych na rynek zwiększył się z ok. 1/8 całej produkcji tego przemysłu w 1970 r. do około 1/5 w 1980 r.

Produkcja przemysłu materiałów budowlanych wzrosła w dziesięciolecie 2,7-krotnie. Przemysł ten zwiększył dostawy rynkowe i wyroby decydujące o możliwościach rozwinięcia indywidualnego budownictwa mieszkaniowego.

Produkcja przemysłu chemicznego wzrosła w dziesięciolecie 2,7 razy i ulega unowocześnieniu. Na rozwój tego przemysłu i unowocześnienie jego struktury wydatkujemy w tym okresie 2,4 razy więcej, niż w dekadzie 1961—1970.

Przemysł chemiczny nie zaspokajał jednak w pełni rosnących szybko w związku z postępową chemizacją gospodarki potrzeb szeregu innych działów i gałęzi, a także rynku. Poważnie zaważała budowa własnej bazy twórczej maszyn i urządzeń dla tego przemysłu powinna sprzyjać dalszemu szybkiemu rozwojowi naszej chemii.

Produkcja przemysłu drzewno-papierniczego w latach 1971—1980 wzrosła ponad 2-krotnie. Szczególnie szybko rozbudowano i modernizowano przemysł meblarski i branżę z nim kooperującą. Jednocześnie jednak w

realizacji inwestycji wystąpiły pewne opóźnienia.

Kosztom ok. 110 mld zł dokonuje się w dziesięciolecie 1971—1980 rozbudowę i modernizację przemysłu lekkiego, zwiększając w nim 2,5-krotnie wartość produkcyjnych środków trwałych. Dzięki temu jakościowo zmienił się poziom techniczny tego przemysłu. W omawianym okresie zbudowano 56 nowych zakładów, modernizując jednocześnie większość pozostałych zakładów. Produkcja przemysłu lekkiego wzrosła w dziesięciolecie 1971—1980 o przeszło 90 proc. Pomimo osiągniętych poprawy ważnym i nie w pełni rozwiązany problemem jest nadal w przemyśle lekkim poprawa jakości i wzbogacenia asortymentu wytwarzanych wyrobów.

W mijającym dziesięcioleciu opracowano program poprawy wyżywienia narodu oraz przystąpiono do jego systematycznej realizacji, mimo niesprzyjających warunków atmosferycznych. Na inwestycje w kompleksie żywnościowym przeznaczono w bieżącym 10-leciu ogromną kwotę 1215 mld zł, to jest 2,9-krotnie więcej, niż w 10-lecie 1961—1970, w tym na rozwój rolnictwa ponad 858 mld zł, tj. 2,7-krotnie więcej. Udział nakładów na kompleks żywnościowy w całości nakładów inwestycyjnych w gospodarce zwiększył się z ok. 22 w 1970 r. do 26 proc. w 1980 r.

Wydatki państwa na rozwój rolnictwa w postaci kredytów, dotacji oraz ulg różnego rodzaju sięgają 100 mld zł i łącznie z dotacjami dla przetwórstwa rolno-spożywczego wynoszą w całym kompleksie żywnościowym ok. 270 mld złotych.

Trudniejsze w bieżącym pięcioleciu warunki klimatyczne nie pozwoliły jednak osiągnąć założonych zadań w produkcji rolnej. Wywołało to konieczność dużego importu zbóż i pasz. Dlatego zwiększenie ich produkcji jest głównym zadaniem rolnictwa w najbliższych latach.

Zaawansowano tworzenie potencjału produkcyjnego, który pozwala na rozwiązanie problemu powszechnej mechanizacji polskiego rolnictwa w latach osiemdziesiątych. Nakłady na mechanizację rolnictwa wzrosły 2,6-krotnie w bieżącym dziesięcioleciu w porównaniu z poprzednim. W strukturze naszego rolnictwa coraz istotniejszą rolę odgrywa gospodarka specjalistyczna i zespoły specjalistyczne o wyższej towarowości produkcji.

Praktyka potwierdziła słuszność i skuteczność polityki rolnej, zmierzającej do zapewnienia rozwoju wszystkich sektorów rolnictwa.

Produkcja przemysłu spożywczego rośnie w dziesięciolecie o prawie 90 proc. Na rozwój tego przemysłu przeznaczają się w dziesięciolecie 225 mld zł, przy czym w każdym z obu pięcioleci więcej, niż w całym dwudziestolecu 1951—1970. Budowa i modernizacja zakładów przetwórczych związana jest m.in. z realizacją kompleksowych programów mleczarstwa, intensyfikacji produkcji pasz, budowy ferm i zakładów drobiarskich itd. Realizacja tych programów staje się podstawą rozwijania problemów wyżywienia narodu w następnym dziesięcioleciu.

Mówiąc o rozwoju i problemach transportu, w tym o rozwoju i elektryfikacji kolei — której przewozy w ciągu 10-lecia wzrosły o 35 proc. — Wytyczne przypominają, że w latach 1971—1980 na rozbudowę i unowocześnienie transportu oraz łączności przeznaczono ok. 490 mld zł, tj. 2,5-krotnie więcej, niż w poprzedniej dekadzie. Mimo to zaspokojenie rosnących potrzeb przewozowych, zwłaszcza przez kolej, sprawia nadal wiele trudności. Dlatego w ostatnich latach podjęto nowe decyzje zmierzające do jak najszybszego osiągnięcia poprawy sytuacji w transporcie.

W bieżącej dekadzie tabor transportu samochodowego wzrasta z ok. 270 tys. samochodów ciężarowych w 1970 r. do 580—600 tys. w 1980 r., jednak nie jest on w pełni wykorzystany ze względu na niedostatek w eksploatacji, brak części zamiennych i ogumienia, wadliwość w organizacji pracy.

W całym transporcie o około połowę wzrosły przewozy pasażerskie, w tym w publicznym transporcie samochodowym o ok. 80 proc. Nie poprawiły się jednak warunki podróży, a zwłaszcza dojazdów do pracy w miastach. Wymagać to będzie dalszych znacznych inwestycji.

Zmodernizowano wiele dróg i wybudowano nowe; znacznie zwiększyły się przewozy lotnicze; tonaż morskiej floty handlowej wzrósł przeszło 2-krotnie, a jej praca przewozowa — prawie 3-krotnie. Przeladunków portów morskich uległy niemal podwojeniu.

W Wytycznych wskazuje się dalej, że wydatki na prace naukowo-badawcze i rozwojowe z budżetu państwa i funduszu postępu techniczno-ekonomicznego organizacji gospodarczych osiągnęły w obecnej dekadzie łącznie ponad 300 mld zł i wzrosną 2,6-krotnie w stosunku do lat 1961—1970. Znaczenie zwiększył się potencjał kadrowy szkół wyższych i placówek naukowo-badawczych. Dalsze sukcesy o randze światowej uzyskuje polska nauka. Jej osiągnięciem był m.in. udział w programie Interkosmos, co znalazło wyraz w kosmicznym locie załogowym z udziałem Polaka.

Wskazując na konkretne przykłady sukcesów w określonych dyscyplinach, Wytyczne stwierdzają dalej, że środowiska naukowe kierowały się potrzebami społeczno-gospodarczego i kulturalnego rozwoju kraju i umacniały związki badań podstawowych z badaniami stosowanymi i wdrożeniami. W latach siedemdziesiątych został również rozwinęty w Polskiej Akademii Nauk system ekspertny ważnych dla rozwoju kraju sfer naukowych — głównie z zakresu polityki społecznej, gospodarczej i naukowo-technicznej.

Mówiąc o przewidywaniach dyspo-

porcji w rozwoju poszczególnych regionów kraju, Wytyczne podkreślają szczególną w tym rolę reformy podziału terytorialnego kraju i systemu administracji terenowej (w 1975 r.). Utworzenie 49 województw przyspieszyło proces rozwoju i postępu cywilizacyjnego nowych obszarów. Reforma przyczyniła się do przybliżenia władzy terenowej do obywatela i podniosła sprawność jej funkcjonowania. Osiągnięto wyraźne zmniejszenie rozpiętości w zagospodarowaniu komunalnym miast, zwłaszcza nowych siedzib wojewódzkich.

Podjęto historyczną decyzję dotyczącą opracowania ogólnonarodowego programu kompleksowego zagospodarowania Wisły. W ramach planowania centralnego wprowadzono planowanie w skali makroregionalnej.

Silnie następuje akcentacja roli handlu zagranicznego i współpracy gospodarczej z zagranicą. Wytyczne wysuwają na plan pierwszy szczególne znaczenie rozwoju socjalistycznej integracji gospodarczej z krajami członkowskimi RWPG, zwłaszcza z ZSRR. Polska wnosi poważny wkład w realizację wspólnego programu przedsięwzięć integracyjnych. Znaczenie wzrósł zakres międzynarodowej specjalizacji i kooperacji produkcji z krajami RWPG. Podjęto i realizowano wiele przedsięwzięć inwestycyjnych, służących m.in. rozwojowi wspólnie wykorzystywanej bazy surowcowej. Osiągnięte zostały korzystne zmiany struktury eksportu, co znalazło wyraz w zmniejszeniu udziału surowców o niskim stopniu przetworzenia i żywności, przy zwiększeniu udziału maszyn i urządzeń przemysłowych oraz innych wyżej przetworzonych wyrobów. Rozwinęliśmy eksport kompletnych obiektów, a także rodzimych surowców niezbędnych dla finansowania naszych zakupów surowców.

W latach 1971—1980 prowadziliśmy aktywną politykę kredytową. Znalazło to wyraz w szerszym wykorzystaniu kredytów zagranicznych. Kraj nasz solidnie wywiązuje się ze swych zobowiązań kredytowych. Faworyzacja w ostatnich latach polityka umacniania równowagi naszego bilansu handlowego z krajami kapitalistycznymi przynosi coraz lepsze rezultaty. W sumie wartość obrotów polskiego handlu zagranicznego w dziesięciolecie wzrosła blisko 4-krotnie.

Wytyczne traktują dalej o zmianach zasadniczo pogarszających zewnętrzne uwarunkowania rozwoju naszej gospodarki od końca ub. 5-lecia. Wyrazem tego był przede wszystkim wzrost cen na światowym rynku kapitalistycznym (ponad 12 proc. średniorocznie). Spowodowało to zwiększenie wydatków na nasz import, co poważnie obciążało bilans płatniczy.

Skutki nowych uwarunkowań zewnętrznych byłyby dla naszej gospodarki znacznie dotkliwsze, gdyby nie zakup poważnych ilości surowców, paliw i materiałów oraz elementów operacyjnych w krajach socjalistycznych, a zwłaszcza w ZSRR, a także gdyby nie poważny wysiłek inwestycyjny poniesiony na rozwój własnej bazy surowcowej.

W drugiej połowie lat siedemdziesiątych zmianie uległy również warunki wewnętrzne rozwoju naszej gospodarki. Przy braku postępu w produkcji rolnej, utrzymanie i rozwój produkcji zwierzęcej wymagały znacznego ograniczenia eksportu artykułów żywnościowych oraz poważnego wzrostu importu surowców rolniczych i środków produkcji dla rolnictwa. W rezultacie nasz bilans handlowy artykuła-

— to tytuł rozdziału II. Podkreśla się w nim, że nadrzędnymi celami polityki społecznej lat 80-tych będą: dalsza poprawa w zaspokajaniu potrzeb społecznych, umacnianie rodziny oraz kształtowanie socjalistycznego sposobu życia. Partia traktuje bowiem poprawę materialnych, socjalnych i kulturalnych warunków życia rodziny nie tylko jako cel polityki gospodarczej. W rodzinie kształtują się także postawy społeczne, powstaje poczucie obowiązku i dyscypliny obywatelskiej, wdraża się zasady moralne.

Dzięki dotychczasowej polityce społeczno-ekonomicznej i demograficznej państwa zostały wyrównane ciężkie wojenne straty biologiczne, a ludność naszego kraju w ciągu 35-lecia Polski Ludowej przekroczyła 35 mln.

Kontynuacja tej polityki wymagać będzie zwrócenia szczególnej uwagi na sytuację tych rodzin, które znajdują się w głównym stadium swego rozwoju, wypełniania funkcji opiekuńczych i wychowawczych. W ostatnich latach — w związku z osiągnięciem wieku małżeńskim przez najliczniejsze roczniki — znacznie zwiększyła się liczba rodzin młodych.

Program zawarty w Wytycznych na VIII Zjazd partii zakłada otoczenie szczególną troską macierzyństwa. Mając na uwadze szczególne znaczenie wczesnego dzieciństwa dla rozwoju intelektualnego i wychowania dziecka Wytyczne formułują zadanie rozwoju i upowszechniania wychowania przedszkolnego. Należy dążyć do objęcia wszystkich dzieci w wieku lat 6 opieką przedszkolną oraz do znacznego zwiększenia zakresu wychowania przedszkolnego dzieci w wieku lat 3—5. Rozszerzeniu wychowania przedszkolnego powinien towarzyszyć dalszy rozwój sieci żłobków.

mi rolno-spożywczymi od kilku lat jest niekorzystny. Większość artykułów rolnych i żywnościowych musimy importować z krajów kapitalistycznych. Np. import zbóż i pasz w całym obecnym dziesięcioleciu obciążał bilans naszego handlu zagranicznego o ok. 8 mld dolarów.

Trudności zewnętrzne zostały pogłębione przez szereg niedomagań w funkcjonowaniu naszej gospodarki. Ich wyrazem był brak postępu w poprawie organizacji pracy i dyscyplinie społecznej. Nie osiągnięto zadowalających rezultatów w oszczędności energii, materiałów i surowców. W działalności inwestycyjnej nadal jeszcze występują liczne przypadki niedotrzymywania terminów realizacji i przekraczania wartości kosztorysowej przedsięwzięć. Nie uzyskujemy dostatecznej poprawy efektywności gospodarowania.

W oparciu o uchwały V Plenum KC w 1976 r., w strukturze produkcji przemysłowej dokonano przesunięć na rzecz produkcji rolnej i eksportowej. Zwiększono nakłady inwestycyjne na kompleks żywnościowy o 24 mld zł i mieszkaniowy — o blisko 87 mld.

Nakłady na rozwój energetyki i górnictwa węgla kamiennego wzrosły łącznie o ok. 40 mld zł. Tak więc w drugiej połowie lat siedemdziesiątych powstała konieczność odpowiedniego przegrupowania sił i środków w gospodarce — tak, aby mimo gorszych warunków, osiągnąć wytyczne na VII Zjeździe cele społeczne.

W Wytycznych poświęca się wiele uwagi problemowi doskonalenia funkcjonowania gospodarki. W latach siedemdziesiątych rozwinęto zostało planowanie społeczne, integrujące wszystkie działania, służące podnoszeniu poziomu życia narodu oraz planowanie w ujęciach problemowych. Osiągnięto postęp w dziedzinie prognozowania i planowania perspektywicznego aż do 2000 roku. Nie udało się natomiast w pełni zrealizować zadań dotyczących postępu w dziedzinach: normowania czynników wytwórczych i usprawnienia związków kooperacyjnych w gospodarce.

Doskonalono były systemy: ekonomiczno-finansowy przedsiębiorstw i zjednoczeń oraz planowania i realizacji inwestycji modernizacyjnych. Proponowane są prace w kierunku doskonalenia narzędzi ekonomicznych oraz lepszego powiązania mechanizmów ekonomiczno-finansowych z zadaniami planowymi oraz systemów plac z wzrostem wydajności pracy i obniżeniem kosztów wytwarzania.

Dorobek bieżącego dziesięciolecia wyróżnia się szczególnie wysoką dynamiką rozwoju społeczno-gospodarczego — stwierdzają Wytyczne. W latach siedemdziesiątych na wielu odcinkach dokonano istotnych przeobrażeń, pokonano wiele problemów i dysproporcji, rozwiązano wiele problemów społecznych. Wszystkie niemal dziedziny działalności gospodarczej i społecznej zostały wprowadzone na tor rozwoju bardziej intensywnego i nowoczesnego.

„Dążyliśmy — podkreślają Wytyczne — do kształtowania wszystkim ludziom wszystkim rodzinom, warunków życia dostojnego w wartości duchowej. Te kierunki działania powinniśmy kontynuować, umacniać i pogłębiać.

Dzięki wyjątkowej pracy narodu na-

sza gospodarka wychodzi z lat siedemdziesiątych z ogromnym potencjałem majątku narodowego. Zasadniczo wzrósł poziom kwalifikacji i doświadczenia zawodowego klasy robotniczej, rolników, inteligencji. Są to główne rezerwy dalszego rozwoju naszej gospodarki narodowej.

„Polityka społeczna partii, umacnianie rodziny, rozwój sił twórczych narodu”

Ważnym zadaniem będzie w nadchodzącym pięcioleciu poprawa sytuacji materialnej i socjalnej rodzin ludowych, matek wychowujących samotnie dzieci, rodzin utrzymujących dzieci i osoby niepełnosprawne. Udoskonalony i rozszerzony zostanie system świadczeń dla kobiet wychowujących małe dzieci. Udoskonalony zostanie system świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wzmocniono zostaną środki prawne dla egzekwowania należności z tytułu alimentów.

W imię zasady jedności spraw produkcyjnych i socjalnych rozszerzony zostanie zakres tworzenia i gospodarowania funduszami: nagród, socjalnym i mieszkaniowym. W ten sposób nastąpi rozwinięcie pozaprodukcyjnych funkcji zakładów pracy i umocnienie ich pozycji jako środowiska wychowawczego.

Fundusz nagród oraz odpisy na fundusz socjalny i mieszkaniowy wzrosną w I połowie lat osiemdziesiątych o 30—35 proc. i osiągną w 1985 r. kwotę 70—75 mld zł.

Jednocześnie znacznie wzrośnie suma pożyczek wypłacanych z kas zapomogowo-pożyczkowych. Rzecz w tym, aby te zwiększone kwoty były przyzwołe i samorządnie sprawiedliwie i racjonalnie wykorzystywane.

W dziedzinie wypoczynku załóg trzeba stworzyć lepsze warunki dla korzystania z wczasów przez bezpośrednich zatrudnionych w produkcji oraz rodzin posiadających dzieci.

Nadal doskonalony będzie system ubezpieczeń społecznych, obejmujący obecnie całą ludność w wieku lat 16—75. W przyszłym pięcioleciu pieniężne świadczenia społeczne wzrosną ok. 27—32 proc. i osiągną w 1985 r.

Wytyczne Komitetu Centralnego na VII Zjazd PZPR

kwotę 240-260 mld zł. Nakłady finansowe państwa na emerytury i renty zwiększą się o 35-40 proc. Od połowy 1980 r. zostanie powszechnie wprowadzony system rent dla rolników i ich rodzin.

Doskonalony będzie system ochrony zdrowia społeczeństwa. W tym celu m.in. należy zapewnić efektywne wykorzystanie środków inwestycyjnych przeznaczonych na budownictwo szpitalne, w tym także środków NFOZ. Powinno to pozwolić na oddanie do użytku w następnym 5-leciu ok. 25-30 tys. łóżek szpitalnych, co umożliwi dalszą poprawę warunków leczenia. W imię rozwoju i pomyślności rodziny intensyfikowane będą działania zmierzające do maksymalnego ograniczenia alkoholizmu.

Kontynuowany będzie rozpoczęty w dekadzie lat 70-tych program poprawy wyżywienia narodu. Wytyczne zakładają znaczny wzrost dostaw artykułów żywnościowych przeznaczonych dla dzieci, przyspieszenie rozwoju produkcji i dostaw artykułów o największej wartości biologicznej, zwiększenie dostaw na rynek odciepów, półfabrykatów kulinarnych oraz wyrobów dietetycznych.

Dostawy przemysłowych artykułów konsumpcyjnych zwiększane będą w tempie wyższym od ogólnych dostaw artykułów rynkowych. Wymaga to stałego wzbogacenia asortymentu towarów przemysłowych, podnoszenia ich jakości i nowoczesności, poprawy warunków użytkowych i wzornictwa. Wytyczne przewidują szybkie tempo wzrostu przede wszystkim dostaw odciepów, obuwia, sprzętu gospodarstwa domowego, mebli. Podkreśla się potrzebę rozwoju usług, poprawy obsługi klientów.

Umacnianiu rodziny sprzyjać będzie polityka mieszkaniowa, zmierzająca do zapewnienia samodzielnego mieszkania dla każdej rodziny. W najbliższym 5-leciu oddanych zostanie do użytku z inwestycji i modernizacji ok. 1,7 mln

„Materialne warunki realizacji celów społecznych”

Rozdział III Wytycznych podkreśla, że zarysowane na najbliższe pięćlecie zadania w tej dziedzinie przewidują uzyskanie dalszego postępu we wszystkich sferach decydujących o jakości warunków życia i stopniu rozwoju społeczeństwa. W tym też przewidziano się kontynuacja — mimo — polityki zapoczątkowanej po grudniu 1970 roku.

Przy ustalaniu zadań w dziedzinie celów społecznych i gospodarczych należy — stwierdzają Wytyczne — uwzględnić wszystkie czynniki zewnętrzne i wewnętrzne decydujące o rozwoju kraju. Konieczne jest również zapewnić warunki rozwoju produkcji materialnej, który stworzy realne podstawy wprowadzenia w życie programu społecznego partii w ostatnim roku rachunku składowego. W latach osiemdziesiątych, zadaniem będzie od poprawy efektywności gospodarowania.

Dochód narodowy wytworzony powinien wzrosnąć w latach 1981-1985 o 14-18 proc., a wartość produkcji przemysłowej o 20-24 proc. Jedną z podstawowych rezerw przyspieszenia tempa wzrostu gospodarczego jest obniżenie kosztów materialnych. Struktura produkcji powinna być lepiej dostosowana do potrzeb społecznych; musi to następować systematycznie — poprawa jakości wyrobów. Istotne znaczenie będzie miały optymalne rozmieszczenie i wykorzystanie zasobów pracy. Doskonalenie czasu roboczego stało się wykorzystaniem ogromnej rezerwy naszej gospodarki. Jej wykorzystanie wymaga umocnienia dyscypliny i udoskonalenia organizacji pracy, poprawy rytmu, zmniejszenia zapotrzebowania na energię, umocnienia powiązań kooperacyjnych między zakładami. Niezbędne jest zwiększenie roli krajowego zaplecza materiałno-technicznego w procesach postępu technicznego i ekonomicznego.

Jednostkowe zużycie surowców i materiałów w przemyśle w latach 1981-85 powinno obniżyć się co najmniej o 4-8 proc. Konieczne jest wdrożenie skuteczniejszych rozwiązań systemowych sprzyjających oszczędności energii i materiałów (m.in. wprowadzenie w odniesieniu do niektórych wyrobów systemu norm użytkowych) oraz szerzonymu wykorzystaniu surowców wtórnych i odpadków.

Należy zapewnić osiągnięcie wyższego stopnia przetworzenia i uszlachetnienia zużytych surowców i materiałów w połączeniu ze znaczną poprawą jakości wyrobów i przy ograniczeniu zużycia energii. Szczegółowe znaczenie ma opracowanie i realizacja programu oszczędności paliw i kompleksowego rozwiązania problemów energetycznych. Konieczne jest też prowadzenie prac naukowo-badawczych i rozwojowych nad nowymi źródłami energii.

Zgodnie z Wytycznymi, udział inwestycji w dochodzie narodowym do połowy lat 1981-1985 powinien wzrosnąć o 20 proc. Pierwszeństwo mieć będą inwestycje służące likwidowaniu ograniczeń wzrostu produkcji i poprawie efektywności gospodarowania oraz inwestycje modernizacyjne. Inwestycje rozpoczynane powinny służyć w pierwszym rzędzie realizacji programu wyżywienia narodu i poprawie zaopatrzenia ludności, rozwojowi budownictwa mieszkaniowego, zwiększeniu produkcji surowców, energii, zdolności przewozowych transportu oraz wzrostowi zdolności eksportowych.

Wytyczne wskazują dalej na potrzebę ulepszenia procesu programowania i systemu finansowania inwestycji oraz udoskonalenia organizacji procesów inwestycyjnych.

W Wytycznych kładzie się silny nacisk na rozwój i unowocześnianie gospodarki, a zatem przede wszystkim na doskonalenie struktury przemysłu, modernizację wyrobów i poprawę ich jakości. Służyć to ma polepszeniu zaopatrzenia rynku, zwiększeniu efektyw-

mieszkań o łącznej powierzchni ok. 100 mln m². Wytyczne przewidują znaczny postęp w zakresie terminowego oddawania do użytku obiektów tzw. budownictwa towarzyszącego. Doskonalony będzie system rozdzielni mieszkań, uwzględniający liczebność i sytuację socjalną rodzin.

Postępowi w zaspokajaniu potrzeb żywnościowych i mieszkaniowych podporządkowana zostanie w przyszłym 5-leciu polityka podnoszenia dochodów realnych ludności. Przewiduje się, że w latach 1981-1985 łączny poziom spożycia ludności wzrośnie o 13-15 proc. Dochody realne na jednego mieszkańca wzrosną w tym okresie o 10-12 proc., w tym płace realne o 9-11 proc. Możliwość podwyższenia tych wskaźników będzie zależała od ponadplanowego wzrostu wydajności pracy oraz poprawy efektywności gospodarowania.

Jednym z głównych celów polityki cen będzie zapewnienie założonego wzrostu realnych płac i dochodów ludności. Zadaniu temu powinno być podporządkowane dalsze stopniowe i systematyczne doskonalenie struktury cen artykułów i usług. W tym celu doskonalony będzie system kontroli cen dla eliminowania ich nieuzasadnionego wzrostu.

W zakresie doskonalenia polityki dochodowej Wytyczne przewidują dalsze stopniowe podnoszenie płac minimalnych oraz jeszcze pełniejsze powiązanie poziomu i dynamiki płac ze wzrostem społecznej wydajności pracy.

Ważnym składnikiem ogólnej polityki społecznej w latach 80-tych będzie zapewnienie pełnego i racjonalnego zatrudnienia.

Przewiduje się dalsze zwiększenie liczby dni wolnych od pracy. Wytyczne wskazują na konieczność systematycznej poprawy warunków pracy, jej bezpieczeństwa i higieny.

Wiele miejsca poświęca się tworzeniu sprzyjających warunków dla dalszego rozwoju kultury fizycznej i sportu, a także turystyki.

tycznych, barwników organicznych, środków ochrony roślin, tworzyw sztucznych, wyrobów gumowych oraz materiałów elektroizolacyjnych. Stworzone będą warunki dla przerobu o około 21-23 mln ton ropy oraz realizacji programu pogłębionej przeróbki ropy naftowej. Produkcja nawozów azotowych powinna wzrosnąć w 1985 r. do 1700-1800 tys. ton, fosforowych — do 1200-1300 tys. ton.

Produkcja przemysłu mineralnego powinna w latach 1981-1985 wzrosnąć o 18-23 proc., zwłaszcza pod kątem potrzeb wynikających z programu rozwoju budownictwa mieszkaniowego i wymagań rynku.

Dzięki wzrostowi produkcji przemysłu drzewnego i celulozowo-papierniczego — czytamy dalej w Wytycznych — znacznie szybciej rosnąć będą m.in. dostawy i poprawi się jakość mebli. Konieczna jest też poprawa zaopatrzenia w papier, zwłaszcza na cele wydawnicze. Rosnące zapotrzebowanie na drewno i coraz większe znaczenie lasu dla ochrony środowiska i rekreacji wymagały przy tym racjonalnej i oszczędnej gospodarki zasobami leśnymi.

Przemysł lekki powinien zapewnić dalszą poprawę zaopatrzenia rynku i nastawić się przede wszystkim na lepsze zaspokajanie potrzeb rodziny, zwłaszcza w zakresie wyrobów dla niemowląt, dzieci i młodzieży. Dalszego zwiększenia wymaga produkcja wyrobów służących wyposażeniu mieszkań. Produkcja przemysłu lekkiego ma wzrosnąć w nadchodzącym 5-leciu o 18-23 proc., przy lepszym wykorzystaniu surowców krajowych.

Jednym z priorytetowych zadań lat osiemdziesiątych — czytamy w Wytycznych — jest kontynuowanie realizacji uchwał XV Plenum KC PZPR, dotyczących programu wyżywienia narodu. Z tych względów przewiduje się utrzymanie właściwych nakładów na inwestycje w rolnictwie i w sferze jego obsługi oraz w przemyśle wytwarzających środki produkcji rolnej. Pozwoli to szybciej przezwyciężyć braki i opóźnienia.

Zgodnie z cięsząca się zaufaniem wsi polityka rolna, kształtowaną i realizowaną wspólnie z ZSL, tworzone będą nadal warunki sprzyjające przeobrażeniu społecznemu na wsi, rozwojowi produkcji we wszystkich sektorach rolnictwa oraz poprawie bytu ludności wiejskiej. Rozwijając i umacniając gospodarkę wiejską, należy przede wszystkim popierać rozwój produkcji w gospodarstwach indywidualnych, ich specjalizację oraz zacieśnianie powiązań z jednostkami gospodarki społecznej. Nadal zapewniane będą korzystne warunki dla wszystkich rolników, którzy dbają o rozwój swych gospodarstw, stały wzrost ich wydajności i towarowości.

Wstępnie zakłada się, że w latach 1981-1985 produkcja końcowa netto rolnictwa powinna wzrosnąć o 12-13 proc., a przeciętne plony: zboża 30-32 q/ha, buraków cukrowych do 220-230 q/ha, roślin oleistych do 21-23 q/ha.

Kluczowym zadaniem rolnictwa i współdziałającym z nim działem gospodarki narodowej w następnym pięcioleciu jest znaczne zwiększenie krajowych zasobów pasz, które warunkują dalszy rozwój pogłowia i poprawę zaopatrzenia kraju w produkty zwierzęce. Rozwijać trzeba również produkcję ogrodniczą tak, aby w latach 1981-1985 produkcja warzyw wzrosła o ok. 25-30 proc., a owoców o 20-25 proc.

Podstawowym warunkiem realizacji zamierzeń w produkcji roślinnej jest: należyte wykorzystanie gruntów rolniczych, co pozostaje nadal głównym kryterium oceny działalności wszystkich gospodarstw rolnych; zwiększenie dostaw nawozów mineralnych, zwłaszcza azotowych i wieloskładnikowych zapewniających podniesienie nawożenia gleb do co najmniej 230-250 kg NPK na hektar użytków rolnych; podniesienie efektywności nawożenia i wykorzystania nawozów organicznych.

W produkcji zwierzęcej głównym zadaniem w następnym 5-leciu będzie zwiększenie pogłowia bydła do ok. 15-15,5 mln szt., trzody chlewnej do 23-23,5 mln szt., owiec do 5,5-6,5 mln szt. oraz produkcji żywa drobiowego do 750 tys. ton rocznie.

Wskazując na główne kierunki działań w rolnictwie i poza rolnictwem, zmierzających do pełnej realizacji tych wszystkich zamierzeń w Wytycznych podkreśla się konieczność kontynuowania mechanizacji prac rolnych i rozwiązania problemu transportu rolniczego. W tym celu w nadchodzącym pięcioleciu liczba ciągników w rolnictwie wzrośnie do ok. 750 tys. szt. oraz rozszerzony zostanie asortyment innych nowoczesnych maszyn do uprawy gleb, siewu i zbioru roślin, specjalistycznych samochodów ciężarowych oraz samowydawczych przyczep wielotonowych dla rolnictwa. Podkreśla się również potrzebę znacznego zwiększenia dostaw energii elektrycznej dla rolnictwa.

Kontynuowane będą działania związane z osiągnięciem dalszego postępu socjalnego na wsi oraz zapewnieniem rolnikom i pracownikom rolnictwa dalszego wzrostu dochodów.

Produkcja przemysłu spożywczego powinna wzrosnąć w latach 1981-1985 o ponad 20 proc. W dalszym ciągu rozwijane będą zwłaszcza te gałęzie przemysłu spożywczego, które operują na surowcach krajowych, a więc przemysł ziemniaczany, zbożowo-młynarski, owocowo-warzywny, koncentratów spożywczych, mrożonek i wyrobów kulinarnych, przetworów mleczarskich, drobiarskich i rybnych. Celem wzbogacenia asortymentu wyrobów przemysłu spożywczego i podnoszenia ich jakości rozszerzane będzie nadal przetwórstwo surowców rolnych. Podjęte będą działania na rzecz zwiększenia zaopatrzenia rynku w ryby.

W całej gospodarce żywnościowej — czytamy w Wytycznych — należy szerzej wykorzystać dorobek placówek badawczych oraz nowe technologie obniżające energochłonność procesów produkcyjnych, jak również nowoczesne metody utrwalania żywności.

Wiele uwagi poświęca się w Wytycznych budownictwu. Lepsze wykor-

stanie czasu pracy na budowach, sprzętu, walka z marnotrawstwem surowców i materiałów powinny stworzyć warunki poprawy sprawności procesu inwestycyjnego i zahamowania wzrostu kosztów budownictwa. W budownictwie mieszkaniowym technologia wielkopłytowa powinna być szerzej uzupełniana budownictwem monolitycznym i opartym na elementach średnio i drobno-wymiarowych.

Ważnym zadaniem najbliższego pięciolecia powinno być zmniejszenie rozpiętości pomiędzy wzrostem potrzeb przewozowych gospodarki a możliwościami transportu. Szczególną uwagę należy poświęcić rozbudowie i modernizacji bazy technicznej transportu kolejowego, a zwłaszcza poprawie sprawności obsługi transportowej przemysłu skupionych w województwach południowych. W tym celu należy m.in. przebudować magistralę kolejową, łączącą Śląsk z portami w Gdańsku i Świnoujściu oraz zakończyć budowę centralnej magistrali kolejowej. Inne zadania — to m.in. dalsza budowa głównych dróg szybkiego ruchu, poprawa wykorzystania środków transportu samochodowego, rozwój konteneryzacji transportu kolejowego, intensyfikacja przewozów ładunków żegluga śródlądowa, wzrost zdolności przeładunkowej portów morskich, wreszcie — dalszy rozwój polskiej floty handlowej, której tonaż powinien wzrosnąć o 15-20 proc.

Za konieczny uznaje się w Wytycznych dalszy rozwój telekomunikacji i poczty, rozszerzenie sprawnej, automatycznej łączności telefonicznej i telegraficznej. Modernizacja sieci telekomunikacyjnej państwa powinna umożliwić zwiększenie liczby nowych abonentów telefonicznych o 500-600 tys.

Ważne ogniwo w strategii rozwoju społecznogospodarczego Polski w nadchodzącym dwudziestolecu będzie stanowić kompleksowe zagospodarowanie i wykorzystanie zasobów wodnych kraju, w szczególności Wisły i jej dopływów. Wytyczne postulują, by w okresie do 1985 r. główny wysiłek skierować na uregulowanie górnej Wisły i wykorzystanie jej na cele żeglugowe, a także kontynuować budowę kaskady dolnej Wisły.

Za jedno ze strategicznych zadań rozwoju gospodarki w latach osiemdziesiątych uznają Wytyczne zwiększenie korzyści płynących z udziału Polski w międzynarodowym podziale pracy. Chodzi przede wszystkim o wzrost eksportu i poprawę jego efektywności. W latach 1981-1985 należy zwiększyć udział produkcji na eksport w produkcji przemysłowej do 17 proc., osiągając w ten sposób równowagę i stopniową poprawę bilansu handlowego celem spłaty zaciągniętych kredytów. Przedsięwzięciem tym musi towarzyszyć stała troska o racjonalizowanie importu.

Decydujące znaczenie dla dalszego społecznogospodarczego rozwoju Polski ma niezmienione pogłębianie integracji gospodarczej z krajami wspólnoty socjalistycznej, szczególnie ze Związkiem Radzieckim. Istotną rolę odgrywać będzie realizacja wieloletnich programów współpracy gospodarczej, w tym zwłaszcza specjalizacji i kooperacji przemysłowej.

Za jeden z podstawowych czynników wzrostu efektywności gospodarowania uznaje się w Wytycznych wykorzystanie w praktyce osiągnięć nauki i techniki oraz szeroko rozumiany postęp naukowo-techniczny. Należy podnieść sprawność i efektywność wykorzystywania przez gospodarkę narodową krajowych i zagranicznych osiągnięć badawczych i rozwiązań innowacyjnych.

Wytyczne wskazują na znaczenie współpracy naukowo-badawczej z innymi krajami oraz określają problemowo najważniejsze zadania zaplecza naukowo-technicznego gospodarki w latach 1981-1985.

Za jeden z istotnych czynników poprawy efektywności gospodarowania w latach osiemdziesiątych uznaje się w Wytycznych doskonalenie planowania, zarządzania i organizacji. Chodzi tu zwłaszcza o umacnianie rangi planowania centralnego w kształtowaniu długofalowego rozwoju społeczno-gospodarczego, doskonalenie planowania problemowego — sprzyjającego kompleksowemu rozwiązywaniu kluczowych zadań społeczno-gospodarczych oraz planowania przestrzennego w skali ogólnokrajowej, regionalnej i lokalnej. Nieodzowne jest umocnienie dyscypliny i odpowiedzialności za realizację ustaleń i zadań określonych w planie na wszystkich szczeblach zarządzania.

Należy kontynuować prace nad doskonaleniem struktur organizacyjnych w gospodarce i administracji, dającą zwłaszcza do zmniejszenia liczby szczebli zarządzania i liczebności aparatu administracyjnego. Doskonaleniu planowania i zarządzania towarzyszyć powinno — akcentują Wytyczne — konsekwentne działanie na rzecz podniesienia dyscypliny gospodarowania, przestrzegania praworządności i moralności socjalistycznej na każdym szczeblu działalności gospodarczej.

W Wytycznych podkreśla się, że wykonanie zadań gospodarczych na lata osiemdziesiąte stworzy jakościowo nowy poziom rozwoju naszego kraju. Społeczeństwo polskie uzyska dalszą znaczną poprawę warunków życia. Polepszy się poziom wyżywienia. Wzrosną spożycie przemysłowych artykułów konsumpcyjnych. W drugiej połowie lat osiemdziesiątych prawie połowa mieszkańców naszego kraju mieszkać będzie w nowych mieszkaniach, zbudowanych po 1970 r.

Globalna wartość produkcji przemysłowej w 1985 r. będzie ponad 18 razy większa, niż u progu planu sześciolletniego, prawie 6 razy większa niż w 1960 roku i ponad dwa i pół raza większa niż w 1970 roku.

Gospodarka wzbogaci się o nowe wielkie budowle socjalizmu, pracować będą pierwsze obiekty drugiego etapu budowy Huty Katowice. Oddany będzie do użytku Kombinat w Belchatowie. Rozpoczęte zostaną prace nad eksploatacją złóż węgla brunatnego w rejonie Legnicy. Powstanie 5-7 nowych kopalni węgla kamiennego, w tym pierwsze kopalnie w nowym zagłębiu w rejonie Lublina i Chełma. Zostanie oddanych do użytku 5 nowych

wielkich elektrowni. Rozwinie się przemysł lotniczy, pracujący w kooperacji z ZSRR. Polska stanie się krajem rozwiniętej elektroniki, producentem nowoczesnych odbiorników telewizji kolorowej. Będzie dysponowała własną produkcją ciężkiego taboru samochodowego; na jej magistralach kolejowych będzie pracować nowoczesny tabor. Dalszemu umocnieniu ulegnie pozycja polskiej gospodarki morskiej.

Polska 1985 r. będzie krajem planowo kształtującym i skutecznie chronią-

cym swe środowisko naturalne, będzie krajem wysoko rozwiniętej nauki i

bardziej niż dotychczas przyspieszonego postępu technicznego.

„Kierownicza rola partii i jedność narodu-gwarancja socjalistycznego rozwoju Polski”

W rozdziale IV stwierdza się, że podstawę wszechstronnego rozwoju kraju stanowi moralno-polityczna jedność narodu. Znajduje ona wyraz w zgodności stanowiska Polaków wobec najważniejszych spraw Ojczyzny, w zespoleniu wokół podstawowych zasad polityki partii i państwa w pracy dla pomyślności Polski. Jedność moralno-polityczna społeczeństwa polskiego kształtowała się w walce o narodowe i społeczne wyzwolenie, o niepodległy byt i sprawiedliwe granice, o likwidację niesprawiedliwości społecznej, o postępowe przemiany ustrojowe w Polsce. Jedność tę umacnia obecnie zespolenie całego narodu wokół realizacji programu rozwoju kraju nakreślonego na VI i VII Zjeździe partii.

Przyspieszenie tempa rozwoju i podjęcie w latach 70-tych ambitnych zadań społeczno-gospodarczych wymagało rozwiązania wielu nowych problemów i pokonania wielu przeszkód. Można było tego dokonać jedynie wspólnym wysiłkiem całego narodu, poprzez wzrost poczucia odpowiedzialności i zdyscyplinowania obywateli, poprzez rozwój inicjatyw społecznej i zaangażowania w sprawy kraju.

Polityka Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej — marksistowsko-leninowskiej partii klasy robotniczej i całego narodu — konsekwentnie tworzy warunki dla wyzwolenia i utrwalaenia patriotycznej, obywatelskiej — odpowiedzialności za rozwój Ojczyzny. Rozwój Polski Ludowej udowodnił, że szeroka i trwała jedność narodu jest możliwa jedynie na gruncie socjalistycznych zasad i przeobrażeń społecznych.

Istotną treścią realizowanej przez partię polityki umacniania jedności narodu, u której podstaw leży sojusz klasy robotniczej z chłopami i inteligencją, jest dążenie do zbliżenia i współdziałania podstawowych klas i warstw ludzi pracy na gruncie socjalistycznych zasad ustrojowych i ideałów społecznych, a w perspektywie — budowa w Polsce rozwiniętego społeczeństwa socjalistycznego.

Jedność moralno-polityczna naszego społeczeństwa ma długą i piękną tradycję. Współczesny rozwój Polski wzbogacił tradycyjny patriotyzm o nowe, socjalistyczne treści. Wyrażają się one w pracy dla dobra całego społeczeństwa, w umacnianiu siły państwa, utrwalaniu poczucia przynależności do wspólnoty, w walce o pokój i postępowy socjalizm. Wytyczne wskazują, iż socjalistyczny patriotyzm naszych czasów, to — jak mówił Edward Gierek — „patriotyzm wyższy niż kiedykolwiek skuteczności i zdolności do mądrego kształtowania losu kraju”.

Ważną przesłanką współczesnego patriotyzmu polskiego jest świadomość miejsca, jakie Polska zajmuje w świecie, w międzynarodowym życiu politycznym, gospodarczym, naukowym i kulturalnym, roli, jaką spełnia w walce o postępowy socjalizm, o pokój i międzynarodową współpracę. Patriotyzm i internacjonalizm — to w warunkach socjalizmu podstawy nierozdzielne, stanowiące wyraz naszych racji narodowych i klasowych.

Przynależność do obozu pokoju i postępu, internacjonalistyczne więzi współpracy i współdziałania z państwami socjalistycznymi, z międzynarodowym ruchem robotniczym, z siłami antyimperialistycznymi walczącymi o wolność i niezależność społeczno-narodową, wzmocniają pozycję naszego kraju, stanowią niezastąpione oparcie dla naszego rozwoju i bezpieczeństwa.

Wytyczne podkreślają, iż sojusz i współpraca ze Związkiem Radzieckim i całą wspólnotą państw socjalistycznych stanowią fundamentalny czynnik pomyślnego rozwoju naszego kraju, wieloletnia w życie ambitnych planów postępu społecznogospodarczego, podnoszenia dobrobytu narodu.

W procesie tworzenia jedności narodu czołową rolę odgrywa klasa robotnicza. Cele i hasła politycznego ruchu robotniczego od 100 lat są źródłem inspiracji i drogowskazem walki o pokój i postępowy socjalizm. W tym ruchu narodziła się i upowszechniła te chlubne tradycje, z nich wyrósł program działania pokoleni, którym przepadła w dziele historyczna misja budowania Polski socjalistycznej.

Z historycznej perspektywy jeszcze wyraźniej widać, słuszność i dalekowzroczność myśli politycznej PPR i jej sojuszników, słuszność polityki, która znalazła wyraz w Manifestie Lipcowym.

W umacnianiu i pogłębianiu jedności politycznej i moralnej społeczeństwa decydująca i integrująca funkcję wypełnia PZPR. Jej programowa, organizatorska i wychowawcza działalność, jej marksistowsko-leninowska ideologia, jej polityka społeczno-gospodarcza — są podstawą zespolenia narodu wokół wspólnych celów.

W latach 70-tych nastąpiło pogłębienie integracji ideowej i politycznej, kulturalnej i moralnej naszego społeczeństwa. Podstawowe przesłanki tego procesu stworzył program VI i VII Zjazdu PZPR. Dokonania ostatniego dekad w polityce społecznej, w rozwoju gospodarczym, w rozszerzaniu demokracji socjalistycznej, w doskonaleniu funkcjonowania państwa umocniły społeczną akceptację ideałów socjalizmu i zespolenie narodu wokół partii, pobudziły jego inicjatywę, zapaliły i ożywiły.

Umacnianie i rozwijanie socjalistycznych stosunków społecznych wespół z rozwojem bazy materialno-technicznej sprawi — podkreślają Wytyczne — że Polska 1985 r. będzie nowoczesnym państwem o zaawansowanym procesie budowy rozwiniętego społeczeństwa socjalistycznego.

Wraz z rozwojem sił wytwórczych i socjalistycznych stosunków produkcji, socjalistycznej bazy i nadbudowy, w naszym kraju dokonywać się będą dalsze przemiany w strukturze klasowej i w świadomości społeczeństwa. Sojusz robotniczo-chłopski łączy interesy ludzi pracy miast i wsi, sprzyja stałemu pogłębianiu odpowiedzialności rolników za postępowy rozwój, za zaopatrzenie ludności, za realizację programu wyżywienia narodu.

Wzrasta rola inteligencji, która w większości wywodzi się z klasy robotniczej i chłopstwa. Partia będzie nadal tworzyć sprzyjające warunki dla aktywności inteligencji w życiu społecznym.

Ogólnonarodowe cele, które formułuje program partii, skupiają całe polskie społeczeństwo wokół nadrzędnej sprawy jaką jest dobro Ojczyzny. W naszym kraju nie ma podstaw do sprzeczności typu antagonistycznego. Ale w społeczeństwie naszym wciąż jeszcze istnieją przejawy walki klasowej i związane z nią sprzeczności polityczne.

Należy zdecydowanie przeciwstawiać się poczynaniom przeciwników socjalizmu, zarówno wywodzących się z dawnych, prawicowych, jak też z nowych, rewizjonistycznych orientacji politycznych. Ich działalność jest sprzeczna z żywymi interesami naszego narodu, z jego konstruktywną, twórczą pracą i wiąże się ściśle z propagandą i walką ideologiczną prowadzoną przeciwko Polsce Ludowej i innym krajom socjalistycznym przez zagraniczne ośrodki antykomunistyczne. Decydujące znaczenie w walce z przeciwnikami socjalizmu ma umacnianie naszego systemu społeczno-gospodarczego, rozwijanie aktywności politycznej i pracy propagandowo-wychowawczej.

Świadomość dotychczasowego dorobku w dziedzinie materialnych, społecznych i kulturalnych warunków życia powinna umacniać obywatelską odpowiedzialność wszystkich środowisk społecznych za losy kraju.

Wytyczne wskazują, że kształtowanie i umacnianie socjalistycznego państwa jest nieodłączne od rozwoju socjalistycznej demokracji. System instytucji demokracji socjalistycznej w naszym kraju jest stale rozwijany i doskonalony. Składają się nań: działalność organizacji politycznych, organów przedstawicielskich, samorządu robotniczego, samorządu mieszkaniowego, wiejskiego i społecznego, różne formy dyskusji i konsultacji oraz kontroli społecznej. Demokracja socjalistyczna wymaga powszechnego przestrzegania jej zasad w fazie dyskusji, w procesie decydowania i w toku realizacji. Dla jej funkcjonowania niezbędne jest tworzenie warunków dla rozwoju krytyki i kontroli.

Nasza partia tworzy warunki dla demokratycznej dyskusji nad projektami programów i decyzji, dla wyrażania opinii publicznej, dla kontroli społecznej związanej z realizacją podjętych zadań. Ważną rolę w tej dziedzinie pełnią konsultacje społeczne.

PZPR, która skupia w swych szeregach 3 mln świadomych i aktywnych, zaangażowanych w sprawy socjalistycznej Polski ludzi pracy miast i wsi stanowi wiodące ogniwo w socjalistycznej demokracji, inspirowe jej rozwój i tworzy wzorce jej urzeczywistnienia w najszerszej praktyce społecznej.

Trwałą cechą życia politycznego w Polsce jest współdziałanie PZPR ze stronnictwami sojuszniczymi — ZSL i SD. Partia i sojusznice stronnictwa stanowią polityczny trzon FJN i ściśle współdziałają w ramach przedstawicielskich organów władzy państwowej. FJN jest najszerszą placówką współdziałania wszystkich patriotów, niezależnie od pochodzenia społecznego, przynależności partyjnej, zawodu, wykształcenia i stosunku do religii. Niezbędne jest dalsze umacnianie FJN, doskonalenie jego funkcji i rozszerzanie działań zespajających wszystkie siły społeczne w pracy dla Polski.

Polska Ludowa jest wspólnym i najwyższym dobrem wszystkich Polaków, którzy skupieni w FJN budują swą pracę jej pomyślność.

Umacnianiu jedności narodu w procesie socjalistycznego budownictwa służy polityka wyznaniowa naszego państwa. Wychodzi ona z konstytucyjnych norm wolności sumienia i oddzielenia Kościoła od Państwa, swobody wierzzeń religijnych. Polityka ta sprzyja zgodnemu współżyciu ludzi w duchu tolerancji, niezależnie od ich stosunku do religii oraz współdziałania Kościoła z Państwem w realizacji ważnych celów narodowych.

Dobro Ojczyzny, jej bezpieczeństwo i pozycja na arenie międzynarodowej, obrona pokoiu, urzeczywistnianie ideałów sprawiedliwości społecznej i humanizmu, umacnianie materialnych i duchowych, cywilizacyjnych i kulturalnych osiągnięć narodu — to wartości, które określają platformę współdziałania wszystkich obywateli naszego kraju.

W Wytycznych podkreśla się wielką wagę, jaką partia przywiązuje do działalności przedstawicielskich organów i

Ciąg dalszy na str. 4

Wytuczne Komitetu Centralnego na VIII Zjazd PZPR

Ciąg dalszy ze str. 3

wypełniania przez nie wszystkich określonych w Konstytucji funkcji. Wzrosła i umocniła się rola Sejmu jako naczelnego organu ustawodawczego i kontrolnego państwa, jako głównego czynnika socjalistycznego ludowładztwa. Znajduje to wyraz w podejmowaniu przez Sejm węższych problemów polityki wewnętrznej i zagranicznej państwa, w ustawodawczym regulowaniu praw i obowiązków obywateli, we wzmożonej kontroli funkcjonowania państwa.

W swej działalności partia dążyć będzie do dalszego umocnienia rad narodowych i doskonałości ich roli jako przedstawicielskich organów władzy i samorządu społecznego, określających zadania terenowych organów państwowych.

Trwała częścią składową naszego socjalistycznego systemu zarządzania gospodarką stał się samorząd robotniczy. Doniosłą rolę w naszym społeczeństwie i państwie spełniają związki zawodowe.

Na straży bezpieczeństwa socjalistycznej Ojczyzny stoi Ludowe Wojsko Polskie, zróżnicowane i zahartowane w ogniu wojny narodowowyzwoleńczej oraz rewolucyjnych, socjalistycznych przeobrażeń, zorganizowane i kierowane przez partię. Wojsko Polskie jako zbrojnia silny obrony państwa będzie doskonalić i utrzymywać podstawowe składniki swej zdolności bojowej; zwartość ideowo-moralną, jakość wyszkolenia i dyscypliny wojskowej, poziom techniczny i sprawność działania, braterstwo broni i Armii Radzieckiej oraz innymi armiami Układu Warszawskiego. Jednocześnie uczestniczyć będzie nadal swą ideową oraz organizacyjną i techniczną działalnością w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju.

Wytuczne wskazują, iż w utrwalaniu socjalistycznych stosunków społecznych ważną rolę pełni prawo. Służą one realizacji celów społecznych i gospodarczych państwa, ochronie interesów państwa i obywateli. Partia będzie dążyć do dalszego doskonalenia funkcjonowania organów wymiaru sprawiedliwości oraz ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego kraju, ładu i porządku.

Skali przeobrażeń społeczno-gospodarczych musi odpowiadać skala przeobrażeń osobowości ludzi; kształtowanie socjalistycznego sposobu życia. Fundamentem socjalistycznego wychowania jest kształtowanie postaw aktywnych, konsekwentnych w dążeniu do urzeczywistnienia wspólnych celów ideowych. W formowaniu takich postaw wielkie znaczenie wychowawcze ma uznanie dla dobrze zorganizowanej, rzetelnej i wydajnej pracy. Dbałość o wysoką rangę pracy i należyty szacunek dla tych, którzy ofiarnie wypełniają swoje obowiązki, musi iść w parze ze społeczną dezaprobatą dla pracy złej i niesolidnej, dla braku poszanowania włas-

ności społecznej, lekceważenia obowiązków i łamania dyscypliny, dla alkoholizmu, kradzieży i chuligaństwa. Zjawiska te obniżają efekty wspólnego trudu i naruszają normy właściwe społeczeństwu socjalistycznemu.

Działalność wychowawcza partii powinna umacniać w świadomości ludzkiej hierarchię wartości, której motywem działania, ambicją i dążeniem jest jednolitość i interes społeczny. Szczególne znaczenie ma stałe podnoszenie poziomu świadomości społecznej młodego pokolenia, jego wiedzy i kwalifikacji, sprawności zawodowej i kultury. Rozwój oświaty pozostaje więc jednym z najważniejszych celów społecznych. Lata 1981-1985 będą decydującym okresem wprowadzania w życie założeń reformy systemu edukacji narodowej. Jeśli chodzi o szkolnictwo wyższe, będzie się tutaj nadal dążyć do podnoszenia efektywności działania uczelni. Lata 80-te powinny przynieść dalszy wzrost roli nauki jako jednego z decydujących czynników przemian jakościowych w potencjale wytwórczym kraju, stosunkach społecznych, świadomości społeczeństwa.

Wytuczne formułują szczegółowe zadania w dziedzinie rozwoju oświaty, szkolnictwa wyższego i nauki, a także społecznego ruchu naukowego.

Wytuczne podkreślają ogromną rolę socjalistycznej kultury. Partia przywiązuje wielkie znaczenie do działalności środowisk twórczych i instytucji artystycznych, do sprawnego funkcjonowania mecenatu państwowego i społecznego, do rozwoju ruchu społeczno-kulturalnego, do poziomu pracy i skuteczności oddziaływania środków masowego przekazu — prasy, radia, telewizji i wydawnictw, zawodowych instytucji artystycznych i placówek kulturalnych, do rozwoju budownictwa i przemysłów służących zaspokajaniu potrzeb materialnych, sfery kultury.

Społeczeństwo polskie należy obecnie do najmłodszych w Europie. Doniosłe zadania w dziedzinie wychowania młodego pokolenia w duchu zasad ideowych naszej partii dobrze wypełniają skłupione w Federacji Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej — ZSMP, SZSP i ZHP. Partia oczekuje od ruchu młodzieżowego jeszcze bardziej skutecznej pracy ideowo-wychowawczej wśród całej młodzieży.

PZPR wyrosła z dążeń ludu pracującego i stawiając sobie za najwyższy cel jego dobro i pomyślność, widzi w ścisłej więzi z masami pracującymi podstawę skuteczności swego działania. Jest ona siłą organizującą społeczeństwo w pracy nad umacnianiem Ojczyzny i urzeczywistnianiem ideałów socjalizmu.

Partia traktuje swą kierowniczą rolę jako służbę sprawie klasy robotniczej i całego narodu polskiego. Nieodzownym warunkiem wypełniania tej służby jest stałe jakościowe umacnianie szeregów partii oraz doskonałość treści, metod i stylu pracy partyjnej. Aby przewodzić narodowi, partia musi

skupiać w swoich szeregach ludzi najlepszych, ofiarnych i bojowych, wzorowo wypełniających obowiązki służbowe i społeczne, wyróżniających się postawą ideowo-moralną, zgodnością słów i czynów. Tworzenie takich postaw członków partii jest zadaniem na dziś i na jutro.

„Zadania w walce o pokój i postęp społeczny na arenie międzynarodowej”

W rozdziale V — „Zadania w walce o pokój i postęp społeczny na arenie międzynarodowej” Wytuczne podkreślają, że lata 70-te w naszej polityce zagranicznej charakteryzowały się wzrostem pozycji Polski we wspólnocie państw socjalistycznych, umocnieniem jej autorytetu w świecie, zwiększeniem jej roli wśród sił postępu w walce o międzynarodowe bezpieczeństwo i pokój.

W minionych latach, w oparciu o ideową jedność i współdziałanie PZPR i KPZR, realizując doniosłe ustalenia spotkań przywódców obydwu partii E. Gierka i L. Breżniewa, dokonaliśmy wielkiego postępu we wzajemnym umacnianiu braterskich związków z ZSRR. Stosunki polsko-radzieckie weszły w wyższą fazę rozwoju.

Nastąpił dalszy wszechstronny rozwój współpracy z CSRS, NRD i innymi krajami socjalistycznymi. Układ Warszawski, jako sojusz polityczno-obronny suwerennych państw, stanowi decydujący czynnik w utrzymaniu pokoju w Europie i w polityce odprężenia. Pogłębia się koordynacja realizacji jego jednolitej pokojowej linii, służącej utrwalaniu procesu odprężenia na arenie międzynarodowej.

Ktada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej rozszerzyła kompleksowy program socjalistycznej integracji gospodarczej państw członkowskich. Polska aktywnie uczestniczyła w tych ważnych procesach, zapewniających umocnienie wspólnoty państw socjalistycznych.

Historyczne zwycięstwo narodu wietnamskiego w jego wieloletniej walce z imperializmem doprowadziło do utworzenia zjednoczonej SRW. Rozwijamy przyjacielską współpracę z tym państwem, udzielamy poparcia w jego zmaganiach z hegemonistyczną i agresywną polityką Chin, w umacnianiu jego roli w polityce międzynarodowej.

Wspólnota państw socjalistycznych — której Polska jest nieodzownym ogniwem — tworzy nową jakość w stosunkach międzynarodowych. Wspólnota państw socjalistycznych stanowi dzisiaj fundament zachowania i umocnienia pokoju światowego.

Szczególnie doniosłe znaczenie dla rozwoju przyjaźni i współpracy oraz umacniania jedności krajów socjal-

istycznych mają spotkania przywódców partii. Wytuczają one drogi rozwoju wzajemnych stosunków i zasady koordynacji działań na arenie międzynarodowej.

Lata 70-te przyniosły dalszy postęp w walce narodów Afryki, Azji i Ameryki Łacińskiej z imperializmem, kolonializmem, rasizmem o równoprawne stosunki międzynarodowe i niezależność ekonomiczną. Wiele krajów rozwijających się weszło na drogę socjalistycznego rozwoju. Umocniła się międzynarodowa rola ruchu państw niezależnych.

Polska, podobnie jak inne kraje socjalistyczne, udziela poparcia wszystkim siłom działającym na rzecz wolności narodów i postępu społecznego. Rozwijamy nasze stosunki z wysoko rozwiniętymi krajami kapitalistycznymi — na płaszczyźnie wzajemnie korzystnej współpracy gospodarczej oraz dialogu politycznego w sprawach bezpieczeństwa i rozbrojenia w Europie. Kierujemy się zasadami pokojowego współistnienia i deklaracją KBWE.

Do rozwoju przyjaźnych stosunków z Francją dodajemy, obok tradycyjnych związków, nowy wymiar współpracy gospodarczej oraz dialogu politycznego.

Pomyślnie rozwijały się stosunki PRL ze Stanami Zjednoczonymi; w kształtowaniu tych stosunków pozytywną rolę odgrywa wielomilionowa Polonia amerykańska.

Jako wkład w utrwalenie odprężenia i pokoju w Europie kontynuowaliśmy zapoczątkowany układem z 1970 r. proces normalizacji i rozwoju stosunków z RFN, wskazując równocześnie na te zjawiska i tendencje w rzeczywistości i polityce zachodniemieckiej, które zakłócają ten proces.

Polska nadal aktywnie uczestniczy w dialogu i realizacji porozumień służących przekształceniu rejonu Bałtyku w strefę pokoju i przyjaźni współpracy. Wnosiliśmy ważki wkład w proces pozytywnych przeobrażeń na naszym kontynencie jako współinicjator i aktywny uczestnik Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

Polska aktywnie uczestniczy w politycznej walce o zahamowanie wysiłku zbrojeń i otwarcie dróg ku rozbroje-

niu. Nasze państwo udziela pełnego poparcia dla SALT II. Dążymy do umocnienia systemu nierozpoznawczelności broni nuklearnej. Działamy na rzecz zakazu broni bakteriologicznej i chemicznej, uczestniczymy w pracach genewskiego Komitetu Rozbrojenia ONZ. Wraz z innymi krajami socjalistycznymi zmierzamy do wypracowania w ramach wiedeńskich porozumień o ograniczeniu sił zbrojnych i zbrojeń w Europie środkowej. Wytuczne wskazują na szczególne znaczenie propozycji, jakie sformułował w swym berlińskim wystąpieniu Leonid Breżniew. Propozycje te mają na celu uchronienie Europy przed nowym niebezpiecznym wysiłkiem zbrojeń.

Wychodząc z założenia, że pokój i odprężenie są niepodzielne, Polska konsekwentnie występuje na rzecz likwidacji ognisk zapalnych i konfliktów. Kraj nasz, z inicjatywą i sekretarza KPZR — Edwarda Gierka, wniósł na forum Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych deklarację o wychowaniu społeczeństw w duchu pokoju. Deklaracja ta jest pierwszym dokumentem międzynarodowym, uznającym prawo każdego człowieka i wszystkich narodów do życia w pokoju.

Kierując się dążeniem do rozszerzenia współdziałania wszystkich państw i sił na rzecz pokoju, Polska nawiązała dialog z Watykanem. Zasadnicze znaczenie miała tutaj oficjalna wizyta i sekretarza PZPR — E. Gierka w Watykanie w 1977 r. i jego spotkanie z papieżem Pawłem VI. Podróż papieża Jana Pawła II do rodzinnego kraju w 1979 r., a zwłaszcza spotkanie w Belwederze i jego wystąpienie w Oświęcimiu, stanowiły potwierdzenie celowości i możliwości pogłębiania konstruktywnego charakteru stosunków polsko-watykańskich w imię drogi do wszystkich narodów sprawy pokoju.

W okresie od VII Zjazdu PZPR nastąpiło umocnienie sił socjalizmu i pokoju. Ugruntowała się pozycja krajów socjalistycznych; wywierają one coraz większy wpływ na całokształt stosunków w świecie, na kierunek rozwoju ludzkości. Główną przesłanką utrzymania pokoju stanowi dynamiczny rozwój społeczno-gospodarczy, potencjał obrony i zespolecie wspólnoty państw socjalistycznych, ich konsekwentna polityka pokoju i bezpieczeństwa, w której czołową rolę odgrywa Związek Radziecki. Wielkie znaczenie mają: walka ruchu komunistycznego i robotniczego, współdziałanie wszystkich sił postępu, wolność narodów i pokoju na świecie.

Nadrzędną sprawą dla całej ludzkości pozostaje zapobieżenie nowej wojnie światowej, usunięcie strasznego zagrożenia środkami masowej zagłady. Konieczne jest umacnianie i rozszerzanie światowej koalicji pokoju oraz budowa jej nienaruszalnej struktury dla zwalczania polityki imperialistycznych i hegemonistycznych ośrodków, które hamują proces konstruktywnych przemian w życiu międzynarodowym. Jest to

wspólny cel wszystkich państw socjalistycznych.

W okresie od VII Zjazdu zaostrowała się konfrontacja ideologiczna między socjalizmem i kapitalizmem w skali światowej. W walce politycznej o pokojowe stosunki w świecie, jak i w walce ideologicznej racje są po stronie socjalizmu.

W nowy etap wkroczyła walka o właściwe ukształtowanie międzynarodowych stosunków ekonomicznych. Na porządku dziennym stoi sprawa opracowania sprawiedliwych, równoprawnych i racjonalnych założeń międzynarodowego podziału pracy jako niezbędnego elementu długofalowej współpracy gospodarczej, sprzyjającej wspólnemu rozwiązywaniu wielkich problemów współczesności.

W latach 80-tych Polska nadal będzie twórczo realizować podstawowe założenia określające politykę zagraniczną minionego 35-lecia. Będziemy nadal aktywnie uczestniczyć w kształtowaniu korzystnych pokojowych warunków zewnętrznych dla pomyślnego rozwoju wszystkich dziedzin materialnego i duchowego życia narodu.

Wytuczne charakteryzują te założenia i związane z nimi zadania, akcentując fundamentalną rolę Polski w kształtowaniu sojuszu, przyjaźni i wszechstronnej współpracy z wielkimi Krajami Rad. Szczególne miejsce w działalności międzynarodowej PZPR zajmuje współpraca z partią Lenina — KPZR i innymi bratnimi partiami krajów socjalistycznych. PZPR wnosiła i nadal wnosi wkład do realizacji międzynarodowych programów działania komunistów, rozwijając współpracę z partiami komunistycznymi i robotniczymi całego świata w oparciu o zasady marksizmu-leninizmu i proletariackiego internacionalizmu.

PZPR rozwija współpracę z ruchami narodowowyzwoleńczymi i innymi ruchami rewolucyjnymi w krajach rozwijających się. Partia nasza zdecydowanie przeciwdziała siłom nacelowanym zwinizmem i hegemonizmem politycznym kierownictwa Komunistycznej Partii Chin. Stosunki państwowe z ChRL, Polska — podobnie jak inne kraje socjalistyczne — pragnie opierać na zasadach pokojowego współistnienia. Zależy to jedynie od stanowiska i postępowania strony chińskiej.

Partia nasza będzie wnosząc godny wkład do sprawy socjalizmu i pokoju w świecie.

Przedstawiając partii i całemu społeczeństwu Wytuczne na VIII Zjazd, PZPR wyraża przekonanie, iż ogólnopolska i ogólnonarodowa dyskusja, wzbogaci i rozwinie zawarte w nich konkretne zalecenia o nowe propozycje zmierzające do pełnego wykorzystania istniejącego potencjału, do umocnienia jedności narodu, do zwiększenia skuteczności działania partii i państwa.

Duże osiągnięcia - nowe zadania

Ciąg dalszy ze str. 1

W ostatnim okresie fabryka przeżywa dynamiczny rozwój. Wybudowane zostały i uruchomione dwa nowe zakłady — w Kolnie i Zakład Uchwytyw Precyzyjnych w Białymstoku. Rozbudowany został zakład maszynowy, polepszone warunki socjalne. Przygotowaniu dobrze wykwalifikowanej załogi służy utworzenie Zespołu Szkół Zawodowych. Produkcja zakładów po raz pierwszy w br. przekroczyła miliard złotych. 72 proc. wyrobów wysyłanych jest na eksport. Plan 9 miesięcy br. został pomyślnie zrealizowany, jednakże wymagało to przezwyciężenia znacznych trudności. Pomimo tych osiągnięć — stwierdzano w dyskusji — sporo pozostało jeszcze do zrobienia (choćbyż modernizacja odlewni). Rezerwy tkwią w organizacji wykorzystaniu czasu pracy.

Aby organizacja partyjna mogła spełniać swoje zadania — mówiono — potrzebne jest jej dalsze umacnianie, rozwój szeregów, doskonalenie form pracy. Wskazywano na rolę grup działalności partyjnej, konieczność poszukiwania nowych form szkolenia politycznego i pracy agitationalnej. Istotnym zadaniem organizacji partyjnej jest kształtowanie postaw nie tylko swych członków, ale całej załogi.

Dyskusja wykazała, jak ważną jest praca z młodzieżą, która stanowi ponad połowę załogi. Podkreślano znaczenie inicjatyw organizacji ZSMP, takich jak patronat nad Zakładem nr 4 i Bank Wyrobów Eksportowych. Podczas konferencji ZSMP-owcy zameldowali o realizacji zobowiązań podjętych dla uczczenia 30-lecia zjednoczenia polskiego ruchu robotniczego i 35-lecia

PRL. Zobowiązania te wynoszące 8,5 tys. roboczogodzin znacznie przekroczone.

Zabierając w czasie obrad głos, I sekretarz KW PZPR — Władysław Juszkiewicz podkreślił, iż załoga FPIU znajduje się w czołowej klasie robotniczej Białostoczniny, biorąc pod uwagę zarówno działalność produkcyjną jak i pracę organizacyjną partyjną. Widzi ona swoją ważną rolę w realizacji programu rozwoju, określonego w Wytucznych na VIII Zjazd.

W piątek obradowała XI Konferencja Sprawozdawczo-Wyborcza PZPR w Komendzie Wojewódzkiej MO w Białymstoku. Uczestniczyli w niej sekretarz KW PZPR — Józef Piechowski i I sekretarz KM PZPR — Romuald Zukowski.

W wystąpieniach I sekretarza KZ — Stanisława Janusa i komendanta wojewódzkiego MO — pik Sylwestra Rogalewskiego oraz w dyskusji dokonano oceny pracy MO i SB na Białostoczninie w okresie minionych dwóch lat. Stwierdzono, iż organizacja partyjna mobilizowała swych członków do działania na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Sekretarz KW PZPR — Józef Piechowski wysoko ocenił aktywność oraz zaangażowanie funkcjonariuszy MO i SB w pracy zawodowej, ideowo-politycznej i działalności społecznej. (mak)

ŁOMŻYŃSKIE

W atmosferze przygotowań do VIII Zjazdu PZPR przebiega kampania sprawozdawczo-wyborcza w zakładach wojewódzkiej organizacji partyjnych woj. łomżyńskiego. Spośród 15 działających w tym regionie KZ, konferencje i zebrania odbyły się w 13 instytucjach. Partyjna debata trwa od kilku tygodni — dotyczy spraw bliskich całemu społeczeństwu. Członkowie partii poruszają w trakcie dyskusji problemy dotyczące najlepszych form rozwiązywania problemów społecznych, gospodarczych, związanych z organizacją pracy, poprawą warunków socjalnych.

Dotychczas w dyskusji zabralo głos ponad 100 towarzyszy. Mówili oni m. in. o konieczności oszczędzania surowców, paliw i energii, proponowali konkretne rozwiązania. W Grajewskim Zakładzie Płyt Wiotkowych poruszano sprawy dotyczące budowy zakładowej przychodni, ośrodka wypoczynkowego dla załogi, urządzenia ogródków działkowych. W Państwowym Ośrodku Hodowli Zarodowej w Grabowie mówiono o sprawach ważnych dla całej gminy — budowie dróg, pracy GOK, a ponadto o budownictwie mieszkaniowym. W Kombinacie „Wizna” dyskutowano o podwyższeniu cen, o niewłaściwym traktowaniu spraw BHP, o wyrażeniu negatywnego wpływu na jakość pracy i fluktuację załogi. W zambruskim Oddziale WSS wskazywano na możliwość przyspieszenia budowy zakładu maszynowego, Metalowcy z „Uchwytyw” w Kolnie są zainteresowani wprowadzeniem budownictwa patronackiego ZSMP.

SUWALSKIE

W woj. suwalskim przeprowadzono już we wszystkich 34 kombinatach zakładowych konferencje sprawozdawczo-wyborcze. Przebiegały one pod znakiem przychylnych i rzeczowych dyskusji.

Dyskutowano nad wieloma problemami, przede wszystkim nad dalszym umocnieniem kierownictwa, oceniano postawy członków partii, mówiono również o kształtowaniu modelu kultury robotniczej i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych.

W Zakładach Mięśnych w Elku duży miesiąc poświęcono wykonaniu zadań eksportowych, analizowano osiągnięcia i niedociągnięcia szkolenia partyjnego oraz udział towarzyszy w pracach organizacji społecznych, młodzieżowych i KSR. W Zakładach Sprzętu Oświetleniowego „Polam” w Giżycku dyskutowano nad zmianami asortymentu produkcji, wynikającymi z potrzeb rynku i możliwości materiałowych; natomiast w Suwalskim Kombinacie Budowlanym „Pojezierze” — nad sprawami związanymi z poprawą organizacji pracy i lepszym usprężeniem technologicznym.

W Zakładach Przemysłu Odzieżowego „Warcia” w Suwałkach i Piskich Zakładach Przemysłu Sklepek omawiano udział towarzyszy w czynach społecznych, w zakładowym współzawodnictwie pracy oraz działalności w związkach zawodowych.

W KZ, działających w PGR, wiele uwagi w dyskusji poświęcono dalszemu zwiększaniu produkcji rolnej i zwierzęcej, opierając się przede wszystkim na produkcji pass własnych. (jb)

z trzech województw

TRADYCJE ZIEMI SUWALSKIEJ

W sobotę zakończyła się dwudniowa sesja naukowa, której tematem były patriotyczne i internacjonalistyczne tradycje Ziemi Suwalskiej.

Spotkanie gromadziło aktyw ideologiczny i polityczny. Obecny był I sekretarz KW PZPR — Zbigniew Bialecki. Wśród uczestników byli też zwoadowcy, kombatanci II wojny światowej, nauczyciele historii, opiekunowie izb pamięci narodowej, a także młodzież. Na obrady przybyła sześcioposobowa delegacja z ZSRR, uczestników oddziału partyzanckiego majora Orlowa.

W referatach wiele miejsca poświęcono tradycjom walk o polskość i niepodległość narodową, ruchowi oporu na Suwalszczyźnie, wyzwoleniu ziem woj. suwalskiego.

Głównym celem tego spotkania było przekazanie młodemu pokoleniu tradycji walk wyzwolenieckich, patriotycznych i internacjonalistycznych, oraz znaczenia historii we współczesności.

W drugim dniu obrad wojewódzki — Jan Szumilo przedstawił osiągnięcia województwa oraz perspektywy jego rozwoju.

Materiały z suwalskiej sesji naukowej zostaną niedługo opublikowane. (jb)

PLENUM WK ZSL W BIAŁYMSTOKU

W sobotę odbyło się Plenum Wojewódzkiego Komitetu ZSL w Białymstoku poświęcone zadaniom instancji i ogniw Stronnictwa w dalszym rozwoju społeczno-gospodarczym gmin. W obradach, które prowadził członek Sekretariatu NK ZSL, prezes WK — Jerzy Grybacz, uczestniczył kierownik Wydziału Ekonomiczno-Rolnego NK — Waldemar Michna. Referat wprowadzający do dyskusji wygłosił sekretarz WK ZSL — Stanisław Miękowski.

W dyskusji akcentowano wielką rolę gmin w całokształcie intensyfikacji życia społeczno-gospodarczego wsi. Na urzędach gmin, jako organizatorach działalności w środowisku wiejskim, ciąży poważne zadania. Tam, gdzie mają one odpowiednie wsparcie ze strony rad gminnych, organizacji politycznych i społecznych, rozwój gmin przebiega prawidłowo i rytmicznie.

90 proc. kół i 70 proc. członków 9-tysięcznej białostockiej organizacji ZSL działa na wsi. Jest to więc poważna siła społeczno-politycznego działania. W dyskusji podawano przykłady udzielania konkretnej pomocy instancji i ogniw ZSL administracji terenowej w rozwiązywaniu najtrudniejszych problemów gmin. Dotyczy to m. in. intensyfikacji produkcji zwierzęcej, poprawy usług, organizacji kampanii w rolnictwie. (kg)

„Gaudeamus” w punkcie SGGW-AR w Białymstoku

W dniu 27 bm. odbyła się inauguracja roku akademickiego w białostockim Punkcie Konsultacyjnym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego — Akademii Rolniczej w Warszawie, połączona z I zjazdem absolwentów i obchodami 10-lecia pracy Punktu Konsultacyjnego. Zebrani wysłuchali przemówienia doc. dr hab. Ignacego Łakomca, dziekana Wydziału Rolniczego SGGW-AR, który dokonał otwarcia uroczystości. Przywitał on przybyłych na inaugu-

rację gości, wśród nich wojewodę — dr Mikołaja Hapunka.

Wykład inauguracyjny prof. dr hab. Romana Moraczewskiego poświęcony był jednemu z najważniejszych zagadnień białostockiego rolnictwa, a mianowicie racjonalnemu zagospodarowaniu i wykorzystaniu trwałych użytków zielonych. Białostocznina ma w tej dziedzinie olbrzymie rezerwy, których wykorzystanie zależy w takim samym stopniu od poczyną władz jak i

DOBRY POCZĄTEK KAMPANII CUKROWNICZEJ

Sprawnie przebiega w tym sezonie skup i przerób buraków. Cukrownia w Łapach zgromadziła już 80 proc. surowca. Przymrozki, jakie wystąpiły w ostatnich dniach, przyspieszyły zbiory; nie wyrządziły jednak większych szkód. Dobrze wywiązują się ze swych obowiązków PKS i PKR. Z wyjątkiem pewnych przestojów wagonów, transport na ogół nie zawodzi. Dzięki temu na placu przy Cukrowni codziennie jest wystarczający zapas surowca. Cukrownia przekracza dzienne normy przerobu.

Również wysoki jest tzw. wydatek cukru. Na planowany 11,2 proc. — uzyskuje się 12,6 proc.

W Cukrowni nadal odczuwa się niedostatek pracowników. Załoga ze zdwojonym wysiłkiem pracuje na dwie zmiany. Produkcja przebiega sprawnie, bez awarii i przestojów.

Plony buraków, jak się szacuje, będą wyższe niż oczekiwano. Natomiast kłopotów dostarcza nie wszędzie rzetelna obsługa rolników. Nadal działają w terenie czynniki kontroli państwowej i społecznej. Niedociągnięcia i nadużycia stwierdzono m. in. w Wyszonkach Kosielińskich (woj. łomżyński).

Z OTWARCIA KSIĄŻKI W HERBIE

W minioną sobotę w Brańsku odbyła się inauguracja roku oświatowego białostockiego Towarzystwa Wiedzy Powzecznej. Uroczystości otworzył prezes Zarządu Wojewódzkiego, prof. dr Stefan Soszka.

Początek 29 roku działalności TWP na Białostoczninie był również okazją do wręczenia odznaczeń zasłużonym działaczom i pracownikom Stowarzyszenia wyższej użyteczności. Ponadto kilku osobom wręczono odznaki „Zasłużony Popularyzator Wiedzy”.

O zadaniach organizacji społecznych w kampanii przedzjazdowej PZPR mówił kierownik Wojewódzkiego Ośrodka Kształcenia Ideologicznego w Białymstoku — Aleksander Lebedziński. Podkreślił on rolę, jaką mają do spełnienia lektory i wykładowcy TWP w ogólnokrajowej dyskusji nad programem na lata 1980-85. Szczegółowy referat na temat planu pracy oświatowo-wychowawczej białostockiego TWP wygłosił sekretarz Zarządu Wojewódzkiego — Józef Konopka. Po wystąpieniu naczelnika Brańska — Mareka Kosiniego nt. rozwoju miasta i gminy w 35-lecie wywijała się ożywiona dyskusja, poruszająca wiele aspektów naszego życia.

Inauguracja miała również swoją część roboczą. Pierwsze tegoroczne wykłady TWP wygłosił w Brańsku — prof. dr Stefan Soszka, w Mienu — Aleksander Lebedziński, a w Brzeżnicy — Czesław Kryśkiewicz. (ank)

SPOTKANIE WŁĄD Z AKTYWEM KONTROLI SPOŁECZNEJ

W Łomży odbyło się spotkanie przedstawicieli władz z aktywnymi związkami kontroli społecznej. Uczestniczyli w nim m. in. wojewoda — Wacław Redliński, wojew. inspektor kontroli społecznej CRZZ — Mieczysław Zaziemski, przewodniczący Wojewódzkiego Zespołu Kontroli Społecznej — Mirosław Moraczewski oraz przedstawiciele PIR, prokuratury, MO i innych jednostek.

Podczas spotkania najbardziej zasłużeni działacze honorowani zostali m. in. odznakami „Zasłużony dla woj. łomżyńskiego”, brązowymi odznaczeniami związkowymi oraz dyplomami. (nom)

Rzetelna praca dla siebie i kraju

Ciąg dalszy ze str. 1

rowcowej, wykorzystaniu energii, części zamiennych. Poruszono także wiele spraw szczegółowych, którymi na co dzień żyje społeczeństwo miasta i gminy.

— Wiemy — powiedziała m. in. tow. Genowefa Skwaraka — co państwo ludowe zrobiło dla nas, kobiet. Wiemy o tym nie tylko z prasy, czy telewizji, ale z codziennego życia. Rosną potrzeby — w Piszcu potrzeba więcej miejsc w żłobkach i przedszkolach. O innym, ważnym zagadnieniu, jakim jest problem mieszkaniowy mówił Wiesław Karwowski ze Spółdzielni Mieszkaniowej. O rezerwach tkwiących w transporcie mówił tow. Franciszek Kaliński na temat wsi wypowiedział się rolnik — Stanisław Olszak.

Wiele miejsca w dyskusji poświęcono także sprawie ideowych postaw członków partii, ich oddziaływaniu na społeczeństwo.

W czasie obrad głos zabrał również I sekretarz KW PZPR — Zbigniew Bialecki. Wysoce ocenił on dorobek pisik organizacji partyjnej, pod której przewodnictwem pomyślnie realizowano zadania produkcyjne i społeczne. Główne zadania, jakie stoją obecnie przed organizacją partyjną, to rozwój rolnictwa, szczególnie hodowli. Nawiązując do wypowiedzi dyskutantów tow. Zbigniew Bialecki podkreślił, że należy dążyć do tego, by nagradzana była rzetelna praca i fachowość, by nie dopuszczać do premiowania i tolerowania nierobstwa i dorobkiewiczostwa.

Konferencja Sprawozdawczo-Wyborcza wybrała nowy Komitet Miejsko-Gminny PZPR i delegatów na Konferencję Wojewódzką. I sekretarzem wybrano tow. Alojzego Szewczyka. Wśród delegatów na Konferencję Wojewódzką wybrany został tow. Zbigniew Bialecki.

(stk)

Hapunik podziękował za wkład uczelni w rozwój gospodarki Białostoczniny. Absolwentom życzył, aby dawali im jak najwięcej tyfaktacji oraz zapewnili władze udziałem w wszelkiej pomocy. Studentom pierwszego roku życzył pomyślnych wyników w nauce i wytrwałości i sukcesów w równo podczas studiów jak w czasie pracy zawodowej.

W trakcie uroczystości była się immatrykulacja studentów I roku. Ponadto wręczono dyplomy ubiegłorocznym absolwentom.

Słoneczne budownictwo

(Rozmowa z dr Henrykiem Kaiserem, pracownikiem naukowym Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie)

— Kiedy w Polsce proponuje się ogrzewanie słoneczne, padają argumenty o kosztach i o obfitości węgla. Według oficjalnych czynników wystarczy go nam na 240 lat. Czy ma więc sens poszukiwanie aż tak rewolucyjnych rozwiązań w skomplikowanej obecnie sytuacji energetycznej?

Czy ma sens? Tu chodzi właśnie o zmianę sposobu myślenia. Musimy sobie uświadomić, że światowy kryzys energetyczny i gospodarczy, który mu towarzyszy, nie wynika z braku paliwa, ale jest konsekwencją długofalowego (na kilkadziesiąt lat) planowania państw silnie gospodarczo rozwiniętych. Na przykład Amerykanie mają dość ropy, aby im starczyła na 40 czy 50 lat. Mogliby czerpać z własnych pól naftowych. My też powinniśmy myśleć perspektywicznie i dążyć do sprzedawania nie tyle węgla, co produktów jego przerobu.

— Docierają do nas różne informacje o pracach nad wykorzystaniem energii słonecznej. Na przykład, że Stany Zjednoczone do roku 2000 energią słoneczną pokryją 20-25 proc. całego zapotrzebowania. Jak to może wyglądać u nas?

— Moje badania wykazały, że w Polsce energia słoneczna może być wykorzystana jedynie do celów ogrzewczych. Nie możemy marzyć o silowniach czy o hutach. Natomiast gdybyśmy od jutra zaczęli budować takie obiekty jak domy jednorodzinne, domy turystyczne, szkoły i fermy z myślą o wykorzystaniu energii słonecznej, przy naszym klimacie — ostrożnie mówiąc — zaoszczędzilibyśmy 50, a może nawet 70 proc. energii na ich ogrzewanie. W skali kraju, to ekwiwalent produkcji z paru kopalni.

— Ciepłota energii słonecznej nie można jednak dysponować w każdej chwili...

— To już zagadnienie techniczne. Należy zainstalować odpowiednie akumulatory. Takim akumulatorem ciepła dla domu na wodę (np. o pojemności 50-50 m sześciennych) zapewni rezerwę grzania na 10 dni, można taki zbiornik umieścić w ziemi, pod poziomem piwnicy. Dobrze izolowany, wykonany z betonu, stali lub drewna, może wytrzymać 60 lat i dłużej. Jest prosty w obsłudze. Całe ciepło, które straci, pójdzie do góry, czyli dodatkowo ogrzeje dom.

— Panie doktorze, jest noc, dwudziestostopniowy mróz...

— W czasie trzyletnich eksperymentów moje urządzenie jeszcze nigdy nie zamrzło. Kiedy temperatura pod szkłem zaczęła...

nie obniżyć się do 2 st. C, woda z instalacji spuszcza się do akumulatora ciepła. W rurkach zostaje powietrze. W momencie, kiedy kolektor nagrzej się do temperatury wyższej niż woda, włączy się pompa i zaczyna obieg.

W zeszłym roku był ładny listopad. Gdyby moje doświadczalne kolektory były zainstalowane w domu, nie potrzebowałbym wydać na ogrzewanie ani jednej złotówki. Starczyłoby wody na kapiel i zmywanie.

Słońce jest bardzo wdzięcznym źródłem ciepła, jeśli umiemy się z nim obchodzić. Trzeba wykształcić specjalistów: inżynierów, konserwatorów, hydraulików. To potrawa...

— Czy w całorocznym bilansie można osiągnąć nie tylko i wyłącznie na ogrzewaniu słonecznym?

— Jak mówiłem, ogrzewanie słoneczne pokryje jedynie 50 proc. potrzeb. Na razie w sukcesie powinna przysięść energia elektryczna z sieci, podgrzewająca zbiornik w dniach bezsłonecznych. W przyszłości uzupełnieniem tego systemu może być energia wiatru. Wiatrak o średnicy 7 m sprężony z prądnicą podgrzewałby przez zwykły przewód oporowy wodę.

— Ustalmy, więc, z jakich elementów składałaby się słoneczna instalacja ogrzewcza dla domków jednorodzinnych.

— Na domek o powierzchni 100 m kwadratowych potrzeba około 100 m kwadratowych słonecznego kolektora. Niezbędny jest też zbiornik o pojemności około 30 m sześciennych, mała pompa do tłoczenia wody oraz bardzo skromna automatyka. Kolektor — to dwa arkusze blachy aluminiowej tak ukształtowane, że po sprasowaniu tworzą wewnątrz węzownice. Blacha jest pocierana, umieszczona w ramie i pokryta szymbą. Wymiary 1 m na 0,5 m.

— W Stanach Zjednoczonych obliczono, że dla nowych budynków koszt takiej instalacji wynosi 2000 dolarów. Czy przeprowadzono u nas podobne szacunkowe obliczenia?

— Niestety nie. Uważa się, że koszt umieszczonego na dachu kolektora byłby dwukrotnie wyższy od kosztu dachu normalnego. Oceniam, że cała instalacja, a więc kolektor i zbiornik zamortyzuje się już po pięciu latach.

Rozmawiał: Mieczysław Komuda

Jarmuż to niezwykle ceniona dziś jarzyna, która była znana już przed wieloletniemi.

CAF — Kwiatkowski

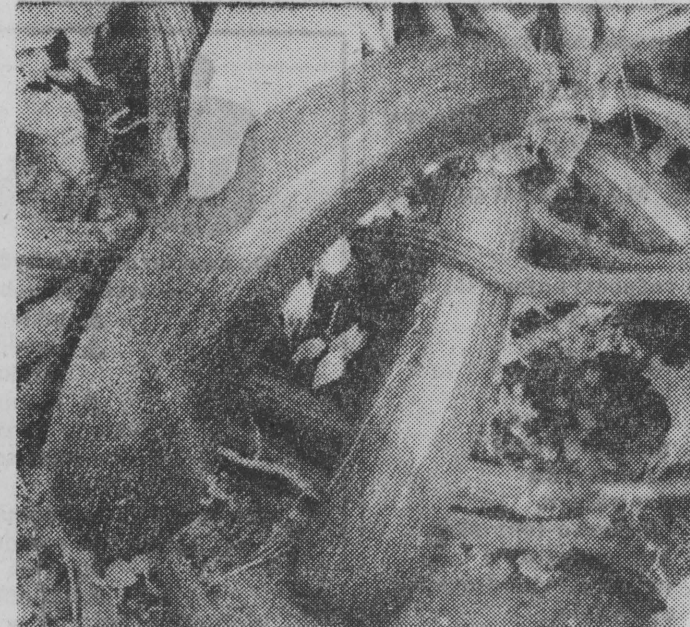
Wracają do łask

Warzywa, bez których współczesni nie wyobrażają sobie posiłków, znane były już w starożytności. Potrawy roślinne stanowiły wręcz żelazną pozycję menu naszych przodków. Do najstarszych znanych warzyw należały strączkowe, a wśród nich groch, bób i soczewica.

Najwcześniej weszła do naszej kultury kulinarnej kapusta. Upowszechniła się ona u nas na przełomie X-XI wieku, łączono ją z kaszą, grzybami czy mięsem. W tym czasie nasze jadłospisy powiększyły się także o cebulę, marchew, buraki i pasternak. W owym okresie przyrządzano wiele warzyw, które współcześnie znamy tylko z nazwy. Dzisiejsze chwasty (komosa biała, leśnica czy pokrzywa) były znakomite na jarzynkę. Dawniej znano o wiele więcej przypraw. Potrawy „okraszano” dzikim koprem, czosnkiem, kolendrą, gorczycą, miętą, kminikiem, jałowcem czy tymiankiem.

Ziemniaki stanowiące dziś podstawę naszych obiadów, upowszechniono w Europie dopiero w drugiej połowie XIX wieku. Pomidor zaczął na szeroką skalę uprawiać w okresie międzywojennym. Podobnie było z brukselką i cykorią.

Dzisiejszy bukiet jarzyn byłby przeogromny, gdyby nie to, iż o wielu z nich zapomniano.

Cukinia będzie należała wkrótce do bardziej znanych warzyw w Polsce.

CAF — Ukielewski

W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

W WIELKIEJ BRYTANII, z początkiem przyszłego roku, rozpoczyna produkcję dwie fabryki, przetwarzające cukier na materiały syntetyczne, uzyskiwane dotychczas z ropy naftowej. Obie fabryki wytworzą białe rocznie ok. 10 tys. ton produktów chemicznych dla przemysłu kosmetycznego, mydlarskiego, pralniczego itp. Uzasadnieniem dla wprowadzenia do praktyki tej technologii jest nadprodukcja cukru w świecie. Tylko Wspólny Rynek ma obecnie zapasy w postaci 3 mln ton.

★

ZŁOŻA URANU odkryto w północnej Grecji, na północny wschód od miasta Saloniki. Ocenia się ich zasobność na tysiąc ton. Eksperci uważają, że złoża te wystarczą na pracę jednego reaktora jądrowego w okresie 25 lat. Grecja planuje budowę siłowni jądrowej o mocy 600 megawatów. Ma ona rozpocząć pracę w 1986 r.

★

PIERWSZY KOMPUTER RODZINNY skonstruowano i zaprogramowano w amerykańskiej firmie Texas Instruments, specjalizującej się w produkcji zespołów elektronicznych. Komputer potrafi rozwiązywać kwestie finansowe budżetu rodzinnego, prowadzić gry edukacyjne, rozwiązywać zadania matematyczne, prowadzić gimnastykę poranną itp. Eksperci amerykańscy przewidują, że w 1980 r. rynek amerykański zakupi tego typu komputerów za sumę 1,2 mld dolarów.

★

FRANCJA I STANY ZJEDNOCZONE podpisały porozumienie o współpracy w zakresie doskonalenia nowej technologii wzbogacania uranu. Chemiczną metodę opracowali w największej tajemnicy naukowcy francuscy. Umożliwia ona szybkie i wydajne procentowo wzbogacanie uranu, co potrzebne jest w militarnej technice nuklearnej. Amerykanie i Francuzi pragną wspólnie wypróbować nową metodę. Pracami tymi interesuje się również Republika Federalna Niemiec.

★

SUPER-ZARÓWKĘ skonstruowano w amerykańskim koncernie General Electric. Określona symbolem Electronic Harlac żarówka, wykorzystując światło argonowe, charakteryzuje się dłuższą żywotnością, daje więcej światła i zużywa mniej energii elektrycznej. Jej żywotność określa się na 5 tys. godzin, czyli 5 razy tyle co klasyczna żarówka. Kosztować będzie 5 dolarów (PAP).

— Nie ma to jak stereo...

Coraz częściej na naszych stołach pojawia się znowu bakłażan.

CAF — Kwiatkowski

Cyprysy — drzewa iglaste, rosną w rejonie śródziemnomorskim, w Azji, Ameryce. Północnej. W południowej Europie rozpowszechniony jest cyprys włoski, nadający krajobrazowi swą piramidą koroną szczególny charakter. Od pewnego czasu drzewa środkowej i południowej Italii usychają, zaatakowane przez grzyby. Nauka — jak na razie — jest bezsilna. Między Tarentem a Bolonią wymierają całe gaje cyprysowe. Tylko w rejonie Toskanii, gdzie drzewa te stanowią nieodłączną część krajobrazu, uległo zagładzie ok. 4 mln sztuk, czyli jedna trzecia rosnących tutaj cyprysów. W królestwie tych drzew, w Italii — prowincji florenckiej uschła już jedna czwarta cyprysów.

Naukowcom udało się znaleźć jedynie przyczynę — jest nią grzyb — szkodnik Coryneum. Tworzy on na korze rodzaj rakowatych wrzodów, które po pewnym czasie otwierają się, wypływa z nich żywica, a drzewo usycha. Cyprysy zaatakowała też tzw. drewniana wesz — cynara cupressus. Pokrywa ona liście, nie dopuszczając do nich światła słonecznego, co utrudnia proces fotosyntezy. W rezultacie — drzewo po kilku tygodniach usycha.

Dotychczas nie znaleziono skutecznego sposobu na te

Dlaczego umierają drzewa?

choroby. Aby przeciwdziałać ich rozpowszechnieniu pali się pierwsze zaatakowane przez te pasożyty drzewa.

W obecnym stuleciu obserwuje się coraz częściej epidemie atakujące różne drzewostany. Można wymienić np. wiązowego grzyba, który niszczy drzewo od środka. Rozprzestrzenił się on szczególnie w południowej Anglii oraz w Ameryce. W 22 stanach USA chorobą dotknięte są również dęby. Co roku ginie tutaj ok. 2 mln drzew. W tym kraju obserwuje się również chorobę kasztanów, a w południowej Florydzie zaraze palmowa, która również dotknęła drzewostany w takich krajach, jak: Togo i Jamajka, niszcząc plantacje palm kokosowych.

Trudno właściwie stwierdzić, dlaczego choroby drzew tak się obecnie nasilają. Specjaliści przypuszczają, iż główną przyczyną jest postępujące zanieczyszczenie środowiska oraz przekształcenie się warunków klimatycznych. Wpływa to na osłabienie drzew, które stają się mało odporne na infekcje grzybowe.

Zielone AKCENTY

Mamy w Polsce jedną z najliczniejszych w Europie służb fachowych na wsi. Zdumiewające. Gdyby zacho- dowała ścisła zależność między ilością agronomów i zootechników a poziomem produkcji rolniczej powinniśmy być w ścisłej czołówce. Fachowców, to przecież spec — wie co, kiedy i jak. A skoro wie, przekazuje swoją wiedzę innym. Będą nam rosnąć zastępy rekordzistów. Pobijemy wszystkie rekordy. Niech inni nie podskakują i niech się nie przechwalają przed naszymi. Mamy tyle instytucji i uczelni, tylu wykształconych inżynierów, tylu ma doktoraty, tytuły docentów i profesorów — że nikt nam nie zaimponuje. W żadnym wypadku. Nigdy.

WSZYSTKIM RADZIMY WIĘC rolnikowi: weź, chłopie, do ręki książkę, odważ trochę czasu, naucz się tych mądrości na pamięć — a niebawem splendor spłynie na ciebie. Staniesz się mistrzem, zarobisz

nie organiczne. Zachwalano nawet model gospodarstwa, które stosuje tylko i wyłącznie superfosfory, saletry i sole potasowe. Teraz dowiadujemy się — nie bez zdziwienia — że im więcej dajemy nawozów sztucznych, tym więcej trzeba też substancji organicznych, że „z czasem uprawa roli w każdym roku będzie wykonywana inaczej i przy użyciu innych narzędzi” i że „stopniowo trzeba będzie wycofywać z użytkowania narzędzia uniwersalne”. Czyli trzeba będzie (dlaczego wszystko w czasie przyszłym?) myśleć, stosować różne warianty, umieć — jak się ładnie mówi — uzdrawiać glebę i wykorzystywać wszystkie jej walory. Czyli musimy zrywać ze schematyzmem, z wiedzą absolutną na temat upraw i „żelaznych” zasad oraz z poglądem, że wystarczy raz przeczytać mądrą

Przeciw schematom

grube tysiące, dasz bobu sąsiadom, wznie- siesz się na szczyty rolniczej sztuki i stawy. Masz nie być taki oręż w swoim reku: coraz większe i wydajniejsze maszyny, znakomite pestycydy, planotwórcze nawozy mineralne i intensy- wne odmiany. Masz wszystko. Żeby tak jeszcze dopisała pogoda... Wówczas pola zazielenią się i zakwitną kokosami, a zbior będzie taki, jakiego nie widzieli ludzkie oczy. Więc do dzieła, bracie-rolnik!

ZAŁOŻMY, że rolnik ów wie, jak się prawidłowo orze, sieje, pielęgnuje i zbiera. Wie dużo o tym, co przez dziesiątki lat gromadzili naukowcy i przepisywali jedni od drugich. Ale czas szybko leci. Inne są warunki, inne problemy, inne wymagania. Rolnik dowi- się, że maszyny, owszem, fajna rzecz, ale — tak przy okazji — coraz większym ciężarem ugniatają glebę, co nie jest wcale dla niej korzystne. Pestycydy, owszem, działają skutecznie, ale też zanieczyszczają środowisko. Nawozy, owszem, radykalnie zwiększają plony, ale powodują także zasilanie roli. Dowi- się również, że nasi wspaniali naukowcy, którym głosimy chwałę za wyso- kowydajne odmiany roślin i lepsze rasy zwierząt, nie wykorzystali jeszcze nawet połowy ich potencjału genetycznego.

TERAZ JESZCZE nieśmiało (głównie w zaciszu gabinetów ludzi nauki) dyskutuje się o potrzebie stosowania np. syntetycznych stabilizatorów struktury gruntu, o spo- sobach akumulacji warstwy próchnicznej. Jeszcze niedawno głosili oni przy każdej sposobności, że im więcej nawożenie mineralne, tym mniejsze może być nawoże-

nie organiczne. Zachwalano nawet model gospodarstwa, które stosuje tylko i wyłącznie superfosfory, saletry i sole potasowe. Teraz dowiadujemy się — nie bez zdziwienia — że im więcej dajemy nawo-

zów sztucznych, tym więcej trzeba też substancji organicznych, że „z czasem uprawa roli w każdym roku będzie wykonywana inaczej i przy użyciu innych narzędzi” i że „stopniowo trzeba będzie wycofywać z użytkowania narzędzia uniwersalne”. Czyli trzeba będzie (dlaczego wszystko w czasie przyszłym?) myśleć, stosować różne warianty, umieć — jak się ładnie mówi — uzdrawiać glebę i wykorzystywać wszystkie jej walory. Czyli musimy zrywać ze schematyzmem, z wiedzą absolutną na temat upraw i „żelaznych” zasad oraz z poglądem, że wystarczy raz przeczytać mądrą

Nie, stanowczo nie wystarczy przeczytać raz w życiu książkę, chociaż od tego trzeba zawsze zaczynać. Im bardziej zastanawiamy się nad złożonością procesów przebiegających w glebie, tym bardziej uświadamiamy sobie, jak wszech- stronna, rzetelna i aktualna musi być nasza wiedza fachowa. I nie można w żadnym wypadku poprzestać na wyuczonych regułach i zasadach. Musimy uczyć się stale. Każdy rok przynosi przecież ogrom informacji rolniczych i wiele zmian w poglądach.

MARIAN SUCHOŻEBRSKI

Gdzie wysyłać?

Czuwanie nad prawidłowym przebiegiem usuwania i nieszkodliwym nieczystości jest jednym z najważniejszych zadań SANEPIDU-u. O problemach z tym związanych rozmawiamy z dr med. TADEUSZEM SUCHOCKIM, Wojewodzkim Inspektorem oraz lek. med. HALINĄ LIPIŃSKĄ, kierowniczką Działu Higieny Komunalnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.

— Czy istnieją nieprawidłowości w zakresie higieny komunalnej? Jakich są ich przyczyny?

— Dowodem są tu choćby w mniejszym lub większym stopniu zanieczyszczone lasy i zagajniki wokół Białegostoku, a także wokół miast i osiedli wiejskich w województwie. Nie zawsze winny jest tylko sprawa tego zanieczyszczenia — ze względu na brak w danej miejscowości wysypiska lub przynajmniej miejsca wyznaczonego.

— Czy w tym przypadku przepisy prawne winny być łagodniejsze?

— Nie podobnego, sankcje muszą być zastosowane. Przy wyznaczaniu kary należy się jednak zastanowić, jak możliwe w najkrótszym czasie uporządkować (choćby prowizorycznie) to problem.

— Ile obecnie istnieje miejsc do składowania w woj. białostockim i czy wszystkie odpowiadają normom sanitarnym?

— W siedemnastu miastach naszego województwa są takie wysypiska, jednak wymogi sanitarnym (chodzi o prawidłową lokalizację i eksploatację) odpowiada tylko dwa — w Wasilkowie i Łapach. Jeśli zaś chodzi o gminy, na 10 znajdujących się w woj. białostockim terenach do gromadzenia odpadków tylko jedno, w Krynkach, jest dobrze urządzone.

— Czy Białystok także boryka się z tym problemem?

— Miasto posiada prawidłowo zorganizowane wysypisko. Jest ono jednak już przekraczane. Dlatego też nie odpowiada od dawna normom.

W kilku wierszach

30 km. o godz. 17.30 odbędzie się w Filii nr 3 Miejskiego Domu Kultury w Białymstoku (ul. Bema 109) spotkanie z **Barłogiem Pietruską** z okazji 100. rocznicy urodzin. Opowie o zbranym doświadczeniu i wpływie na swoje dziełnictwo i twórczość tego okresu na późniejszą twórczość. (BM)

List do redakcji

Dobre hasło — sprawi więcej

13 października br. ukazała się notatka „...czyli jak nie walczyć” na temat zwałowania śmieci, umieszczonego w „Gazecie Współczesnej”. Celem publikacji nie było wywołanie emocji, a przede wszystkim zwrócenie uwagi na hasła nie najwyraźniejsze — naszym zdaniem —

opracowane, które nie spełniają swego celu. W tej sprawie otrzymaliśmy list przewodniczącego Prezydium Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Społecznego Komitetu Zwalczenia Palenia Tytoniu w Białymstoku — doc. dr med. Władysława Pręgoskiego, który pisał m.in.: „W naszej niedwójnej pracy społecznej natrafiamy na przeszkody, utrudnienia, a często nawet zarzuty. Niestety, nietolerancja palących

podarki komunalnej do dalekich przewoźników nie można byłoby na czas zabrać śmieci z pojemników.

Gdy jednak nie znajduje się bliżej wysypiska i gdy komunalny przybłąd specjalistycznego transportu — wówczas trzeba będzie zdecydować się na oba odległe miejsca składowania śmieci.

— Jeśli chodzi o stolicę naszego województwa — co można zaliczyć do głównych problemów w tej dziedzinie?

— Sposób gromadzenia nieczystości zależy jest również od mieszkańców, od tego, co wysypują do pojemników, czy nie rozrzucają odpadków o bok śmietników i nie niszczą urządzeń komunalnych. Mamy sporo uwag na ten temat.

Niejedno zastrzeżenie można również skierować pod adresem operatywności brygad MPO, chociaż ich sprawność jest w dużym stopniu zależna od ilości i jakości specjalistycznego sprzętu.

Widzimy więc, że sprawa czystości w mieście musimy zająć się wspólnie, a nie liczyć tylko na pracowników Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania.

Rozmawiał: **R. ŚWIERCZEWSKI**

Dni Seniora

Obchodzone aktualnie „Dni Seniora” weszły już na stałe do programów działalności urzędów, instytucji, za kładow pracy, organizacji społecznych i środowisk, uczestniczących w pracy na rzecz ludzi w wieku poprodukcyjnym.

W ramach trwającego święta ludzi starszych Społeczni Mieszkańcy w Młokach urządziła w swej świetlicy spotkanie z seniorami. Zaproszeni goście zebraли się przy słodyczkach i herbach, gdzie mieli możliwość zapoznania się z pracą spółdzielni. Wyróżniając się w pracy społecznej ludziami „Złotego wieku”, **Helena Nowakowska**, **Helena Szynalska** i **Czesławowi Konepko** wręczono dyplomy uznania.

Goście zwiedzili pomieszczenia oddanego niedawno do użytku obiektu administracyjnego Społdzielni, brali też udział w konkursie „Co wiem o SM”. Nie zabrakło również po-

ezji i dawnych szlagierów, z zapalem śpiewanych przez starsze panie i panów. Bawiono się w tańcu przy starych walcach i tangach.

Bardzo miły nastrój miało spotkanie członków Kola Emerytów i Rentistów z dyrektorką i radą zakładową RSW „Prasa-Książka-Ruch” w Białymstoku. Złożono seniorom serdeczne wyrazy wdzięczności za wieloletnią pracę w przedsięwzięciu. Omówiono także formy pomocy RSW rencistom i emerytom, wysłuchano postulatów i życzeń seniorów.

W części artystycznej wystąpiła kapela podwórkowa z Wasilkowa, która uświetlała spotkanie, przygryzając starszym panom i panom do tańca. Przy ciastkach, kawie, herbach, słodyczkach i muzyce bawiono się przez kilka dobrych godzin. (mip)

W stosunku do większości ludzi niepalących, utrudnia działania mające na celu dobro powszechne. W tej naszej działalności od kilku lat posiadaliśmy cennego partnera jakim jest „Gazeta Współczesna”.

Mam gorącą i nieplonną nadzieję, że ta dobra współpraca nie zostanie zachwiana wspomnianą publikacją. Uprzejmie proszę o przyjęcie wyrazów szacunku.”

Z rąk następcy szefa WSAW — ppłk Mariana Dobrosza medal otrzymał Aleksander Radziwon

Umacniają obronność kraju

Przedsiębiorstwo Wydawniczo-Kolportażowe RSW „Prasa-Książka-Ruch” w Białymstoku odbyło się uroczyste spotkanie członków zakładowego oddziału samobrony i Klubu Oficerów Rezerwy z okazji 36-lecia powstania Ludowego Wojska Polskiego i 30 rocznicy założenia LOK. Uczestniczyli w nim przedstawiciele Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego i Miejskiego Inspektoratu Obrony Cywilnej, oficerowie — Marian Dobrosz i Aleksander Jękatyński.

Zakładowy oddział samobrony odniósł duży sukces, zdobywając pierwsze miejsce we współzawodnictwie pomiędzy podobnymi jednostkami w skali RSW „Prasa-Książka-Ruch” w kraju. W ciągu ostatnich dwóch lat prowadzono systematyczne szkolenie teoretyczne i praktyczne członków oddziału w ramach poszczególnych służb. Z wysoką oceną spotkali się ćwiczenia sztabowe kadry kierowniczej ZOS oraz ćwiczenia zrywania z udziałem wszystkich sił i środków. Doceniono działalność propagandową w sprawie obronności kraju i tradycji LWP. Za uzyskanie pierwszego miejsca ZOS otrzymał propozycję przechodni ZG RSW „Prasa-Książka-Ruch”, który przekazał dyrektor białostockiego przedsiębiorstwa — **Ryszard Łazarewicz**.

Członkowie produkcyjnego ZOS zostali udekorowani brązowymi medalami „Za usługi dla obronności kraju”. Otrzymał je: **Stawomir Kokociński**, **Stanisław Rabej**, **Aleksander Radziwon**, **Sylwii Samojło** i **Krzysztof Szalaj**. Aktywności Klubu Oficerów Rezerwy przyznano odznaki „Zasłużony działacz LOK”, którymi wyróżniono również dziennikarzy „Gazety Współczesnej”: zastępcę redaktora naczelnego — **Marian Wiśniewski** i red. **Leszek Kolesnik**. Ponadto grupa pracowników przedsiębiorstwa otrzymała dyplomy uznania ZG LOK za aktywny i osobisty wkład do społeczno-obronnej działalności. (lk)

Fot. Z. Lenkiewicz

„Drobne proszę!”

„Drobne proszę!” — usłyszałem przy kasie w aptece nr przy ul. Wesołowej 2. Właśnie nabyciem leku na sumę 30 złotych i 90 groszy. Płacenia banknotem pięciusetzłotowym. Godzina nie była późna, bo po siedemnastu i zdziwio mnie, że muszę mieć drobne. Pan kasjerka pomyślał, że o godzinie 17.30 robi kasa, a właściwie to ja już zrobiła. Zatem powinienem się rozumieć i dać jej spokój, a mój banknot gdzieś roznieść na drobne i dopiero wówczas dokonać opłaty. Prosiłem kasjerkę, by jednak przyjęła opłatę, ponieważ mam kontuzję kolana i chodzenie sprawia mi ból. Poza tym, właściwie gdzie mam dokonać wymiany na drobne — w banku?

Zażądałem książki skarg i wniosków. Kierowniczka apteki podała mi ją z takim gestem, jakby chciała powiedzieć: Papier wszystko wytrzyma i dodać — A pisz sobie!

Zabrałem się do wpisywania kilku nasuwających mi się wniosków. Kiedy pani, najprawdopodobniej z personelu technicznego, zaproponowała swoją pomoc. Wyšla na zewnątrz i wróciła z rozmienną piętuska. Uregulowałem rachunek. Swoją drogą nasuwa się wniosek. Czasami warto pomyśleć o interesach i nad kasą w aptece nr 7 wywiesić informację: „po siedemnastej płać drobnymi”.

STAW

Aukcja plakatu filmowego na CZD

Z inicjatywy Wojewódzkiego Domu Kultury w Białymstoku przeprowadzono w październiku aukcję plakatu filmowego na Centrum Zdrowia Dziecka. W imprezie uczestniczyli dwaj członkowie białostockiego oddziału samobrony i Klubu Oficerów Rezerwy, którzy w ramach akcji „Plakat filmowy na CZD” w Białymstoku. Inicjatywa spotkała się z poparciem Zespołu Szkół Ogólnokształcących w

Hajnówce i Technikum Leśnego w Białowieży. Aukcja poprzedzona została wystawami plakatu filmowego. W trakcie trwania aukcji odbyły się spotkania z artystami i wiceprezys muzyki filmowej z udziałem ok. 600 osób. Dochód uzyskany w wysokości 4.022 zł, sekcja filmu i fotografii WDK wpłaciła do Centrum Zdrowia Dziecka.

L. Orlikowska

Mamy Miesiące Dobroci dla Zwierząt. Nie znaczy to, że wcale, że należy kochać wszystkie stworzenia i okazywać im miłość, a przede wszystkim, że należy im pomóc. Zwierzęta, które żyją w naszym otoczeniu, są częścią naszego życia. Nie należy im robić krzywdy, a przede wszystkim, należy im pomóc. Zwierzęta, które żyją w naszym otoczeniu, są częścią naszego życia. Nie należy im robić krzywdy, a przede wszystkim, należy im pomóc.

Trochę dobroci na co dzień

Tak czy inaczej — smutne to i przykre. Przykre o tym, że pies zwykle żyje człowiekiem. Miesiąc Dobroci nie powinien być jedynym okresem w roku, kiedy z łaski ludzkiej się nad zwierzętami. W tym miesiącu jednak warto zastanowić się, jak radzić sobie

Mleczna rzeka

Nadeszła jesień, a wraz z nią opustoszała pola. Wśród nich można jednak zobaczyć pasące się jeszcze bydło. Trawy jest w tej chwili prawie wszędzie pod dostatkiem. Nic więc dziwnego, że trwa jeszcze szczyt skupu mleka. Do Zakładu Mleczarskiego w Białymstoku plyną codziennie 270 tys. l mleka przywiezionego z siedmiu gmin. W lipcu i sierpniu, dla porównania, skupowano niewiele ponad 300 tys. litrów.

Jak stwierdza dyrektor zakładu — **Włodzisław Siemieniuk**, tak duży dopływ mleka ma w tym roku swoje uzasadnienie. Dobra pogoda umożliwiła dotychczas przebywanie bydła na pastwiskach. Nie spo-

dziewano się jesienią takiej ilości mleka. Jednak zakład zawsze przygotowany jest do przerobu każdej ilości białego płynu. Codziennie produkuje się około 15 ton masła, z tego 30 proc. otrzymuje rynek białostocki, a resztę Śląsk. Produkowane — dzienna produkcja 30 ton, idzie na eksport do Japonii, Kolumbii i Czechosłowacji. Placówki handlowe w gminach Białek, Orla, Boćki i Grodzisk zaopatruje zakład w około 8 tys. litrów mleka dziennie, serki siołkie, twarogi i ser twarowy.

Zakład wyspecjalizował się przede wszystkim w produkcji masła i proszku mlecznego, w wyrobie serów „Białostockiego” i „Łowickiego”, którego dzienna produkcja osiąga 1 tys. kg, przeznaczonych dla województwa białostockiego. Również placówki handlowe, leżące w rejonie działalności zakładu, otrzymują dziennie około 3 tys. litrów masła, kefiru i szampantu serwatkowego. Jeśli pogoda dopisze, szczyt skupu mleka trwać będzie do 15 listopada. (fal)

Owoce międzyszkolnej współpracy

25 bm. w Szkole Podstawowej w Jurówcach odbyła się młoda uroczystość przekazania przez zakład opiekuńczy — Zespół Szkół Metalowo-Drzewnych w Białymstoku wyposażenia pracowni do nauki początkowego, świetlicy i placu do gier i zabaw (na sumę 200 tys. zł).

Warto podkreślić, że współpraca z Zespołem Szkół Metalowo-Drzewnych w Białymstoku została dziesięć lat temu. Szkoła wiele na tym zyskała. Jest to dziś jedna z najładniejszych placówek oświatowych tego typu w woj. białostockim. Z wydatną pomocą przychodzą jej również Zakłady Przemysłu Sklepek w Białymstoku i Zakład Remontowo-Montażowy w Wasilkowie.

Na uroczystości zostały wręczone odznaki „Przyjaciel Dziecka”. Otrzymał je **Danuta Topolan** i **Mieczysław Sokółski**. Dyrektorem Zespołu Szkół Metalowo-Drzewnych — **Czesław Borsukowi** wręczono dyplom przyznający tej placówce oświatowej honorowy tytuł „Przyjaciel Dziecka”.

(naj)

Na odbudowę zabytków Krakowa

Ustawiona na białostockim Rynku Kościuszki skarbonka, darów na odbudowę zabytków Krakowa — cieszy się nie słabnącym zainteresowaniem mieszkańców i przyjeźdźców. Z każdym dniem przybywa też datków. W ciągu dwudziestu dni (2—22 października) zgromadziło się 10.270 zł 77 gr.

Ogółem na rzecz renowacji zabytków Krakowa — za pośrednictwem skarbonki — uzyskano już ponad 47 tys. zł. (h)

Oszczędzaj prąd w pracy i w domu!

Trzeba przez cały czas pamiętać, że jest to również żywy organizm, który reaguje na podobne do naszych bodźców — musi jeść, pić, wychodzić na spacer, chronić się przed zimnem; który odczuwa ból, potrafi okazać zadowolenie czy zmartwienie.

Gęsi ocaliły „wieczne miasto” — Rzym. Czy współczesna ludzkość nie może ocalić dla zwierząt minimum prawa do spokojnej egzystencji? Dlatego proszę — zanim podnieście kij czy kamień na psa czy kota — zastanówcie się, komu biedne zwierzę ma się poskarżyć? Nas chroni prawo. A zwierzęta? Może je ochronić tylko nasze ludzkie, ale takie przez duże „L”, podjęcie do nich. Nie jest to tak duże i chyba stać nas na okrucieństwa „dla naszych wierznych”, chociaż nie mogących nam o tym powiedzieć — przyjaciół. (mip)

Co, gdzie, kiedy?

W BIAŁYMSTOKU
Teatr Dramatyczny im. A. Węgrzynieckiego — nieczynny.
Teatr Lalek — nieczynny.

KINA
„Północ” — „Lot nad kukułczym gniazdem”, kol. (od lat 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100).

„Gwiazdki wojenne”, kol. (od lat 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100).

„Gwiazdki wojenne”, kol. (od lat 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100).

„Gwiazdki wojenne”, kol. (od lat 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100).

„Gwiazdki wojenne”, kol. (od lat 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100).

„Gwiazdki wojenne”, kol. (od lat 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100).

„Gwiazdki wojenne”, kol. (od lat 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100).

„Gwiazdki wojenne”, kol. (od lat 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100).

„Gwiazdki wojenne”, kol. (od lat 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100).

„Gwiazdki wojenne”, kol. (od lat 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100).

„Gwiazdki wojenne”, kol. (od lat 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100).

„Gwiazdki wojenne”, kol. (od lat 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100).

Zambrów — „Cenny depozyt”, prod. franc. (od lat 12).

SUWALSKI
Suwalki „Baltik” — „Dupont LaJoie”, prod. franc. (od lat 18).
Augustów — „Chciałbym się z tobą”, prod. polsk. (od lat 12).
Elk — „Polonia” — „Sabina Wulf”, prod. NRD (od lat 15).
Elk „Orzeł” — „Agnieszka i dzieło na śmierć”, prod. wlosk (od lat 15).
Elk „Zorza” — „Na tropie Wilbygo”, prod. ang. (od lat 18).
Elk „Studio” — „Oficyna namęt”, prod. hiszp. (od lat 18).
Giżycko — „Placówka”, prod. polsk. (od lat 12).
Mikołajki — „Śmierć człowieka skorumpowanego”, prod. franc. (od lat 18).
Pisz — „Wielki sen”, prod. ang. (od lat 15).
Pisz — „Policja przygryzała się”, prod. wlosk. (od lat 15).
Węgorzewo — „Błiskie spotkania”, prod. USA (od lat 12).
Kierownictwo kin zastrzega możliwość zmian programu.

MUZA
Muzea — w Białymstoku, Łomży i Suwałkach — nieczynne.

WYSTAWY
Klub MPK, ul. Sienkiewicza 3 — Wystawa fotograficzna Andrzeja Malca pt. „Pejzaż fotograficzny barwny” — czynna codziennie w godz. 9—21.

